

การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม
ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

พระกฤษฎา สัจจิตโต (น้ำแก้ว)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2565

การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม
ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

พระกฤษฎา สัจจิตโต (น้ำแก้ว)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2565

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

THE LIFE QUALITY DEVELOPMENT OF PEOPLE ACCORDING TO
SAPPURISADHAMMA IN KHAORUPCHANG SUB-DISTRICT,
MUANG DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE

PRAKLISSADA SUJITTO (NAMKAEOW)

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFLLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE MASTER DEGREE OF ARTS
PROGRAM IN BUDDHISTIC SOCIOLOGY
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2022

(COPYRIGHT BY MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อสารนิพนธ์ : การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขา
รูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ชื่อนักศึกษา : พระกฤษฎา สุจิตโต (น้ำแก้ว)
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา : สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์
ปีพุทธศักราช : 2565
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. เดชชาติ ตริทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร. สุปรีชา ชำนาญพุดิพร

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(พระมหาอรุณ ปัญญาโร)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ :

ประธานกรรมการ

(พระครูอรุณสุตาลังการ, รองศาสตราจารย์ ดร.)

กรรมการ(อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

(รองศาสตราจารย์ ดร. เดชชาติ ตริทรัพย์)

กรรมการ/อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร. สุปรีชา ชำนาญพุดิพร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. กันตถน หนูทองแก้ว)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สมเกียรติ ต้นสกุล)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Topic : The Life Quality Development of people According to
Sappurisdhamma in Khorupchang Sub-District,
Muang District, Songkhla Province

Student's Name : Phraklissada Sujitto (Namkaeow)

Degree Name : Master of Arts

Program : Buddhistic Sociology

AnnoDomin : 2022

Advisor : Assoc. Prof. Dr. Dachat Treesap

CO-Advisor : Dr. Supreecha Chumnanputtiphon

Accepted by the Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University
in Partial Fulfilment of the Requirement for the Degree of Master of Arts (Buddhistic
Sociology)

Dean of Faculty of Social Sciences

A. Panyarun

(Phramaha Arun Paññaruno)

Thematic Committee:
Chairman

P. Arunsuta

(Phrakhruarunsutalangkarn, Assoc. Prof. Dr.)

Member(Advisor)

D. Treesap

(Assoc. Prof. Dr. Detchat Treesap)

Member/Co-Advisor

S. Chumnanputtiphon

(Dr. Supreecha Chamnanphuttiophon)

Member

K. Nutnongkaew

(Assoc. Prof. Dr. Kantaphon Nutnongkaew)

Member

S.

(Assoc. Prof. Somkiat Tansakun)

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์	: การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา
ชื่อนักศึกษา	: พระกฤษฎา สุจิตโต (น้ำแก้ว)
ชื่อปริญญา	: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	: สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์
ปีพุทธศักราช	: 2565
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	: รองศาสตราจารย์ ดร. เดชชาติ ตรีทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร. สุปรียา ชำนาญภูมิพร

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 10 หมู่บ้าน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

ผลการวิจัยพบว่า :

1. การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ซึ่งมีค่าแปรผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.28, S.D = 0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบุคคลัญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.20, S.D = 0.66$) รองลงมา คือ ด้านอัตตัญญา และด้านมัตตัญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.19, S.D = 0.66$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านปริสัญญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.07, S.D = 0.67$) ตามลำดับ

2. ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาครั้งนี้ พบว่า ด้านที่มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ด้านบุคคลัญญา (รู้จักบุคคล) ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่า ควรรักษาคุณธรรมของตนเอง นำความสามารถที่มีมาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และชุมชน รองลงมา คือ ด้านอัตตัญญา (รู้จักตน) และด้านมัตตัญญา (รู้จักประมาณ) มีข้อเสนอแนะเท่า ๆ กัน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะด้านอัตตัญญาว่าควรตั้งเป้าหมาย ค้นหาตนเองให้เจอว่ามีความสามารถด้านใดแล้วทำในสิ่งที่ตนเองชอบหรือถนัด โดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีมาใช้ในการดำรงชีวิตและ ทำให้เกิดประโยชน์กับชุมชน

และด้านมัตตัญญูตาว่า ยึดความถูกต้องเป็นหลัก ประกอบอาชีพที่สุจริต ไม่ลักขโมย ไม่ฉ้อโกง ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน มีความพอดีและพอเพียง และด้านที่มีข้อเสนอแนะน้อยที่สุด คือ ด้านปรีชาญาณตา (รู้จักชุมชน) ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่า ควรปฏิบัติตนเองไปตามกฎระเบียบของบ้านเมือง สร้างความสัมพันธ์มิตรไมตรีต่อกัน ประพฤติตนเป็นคนดี และร่วมงานกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

คำสำคัญ : หลักสี่ปुरुสธรรม, การพัฒนาคุณภาพชีวิต

ABSTRACT

Thematic Topic : The Life Quality Deverlopment of people According to Sappurisdhamma in Khorupchang Sub-District, Muang District, Songkhla Province

Student's Name : Phraklissada Sujitto (Namkaeow)

Degree Name : Master of Arts

Program : Buddhistic Sociology

AnnoDomin : 2022

Advisor : Assoc. Prof. Dr. Dachat Treesap

C0-Advisor : Dr. Supreecha Chumnantiphon

The objectives of this Thematic were 1) to study the development of people's quality of life according to Sappurisdhamma principles in Khao Rup Chang Sub-district, Mueang District, Songkhla Province. 2) to study the recommendations on development of the quality of people's life according to the Sappurisdhamma principle in Khao Rup Chang Sub-district, Muang District, Songkhla Province. This study was quantitative research. The samples used were people living in Khao Rup Chang Sub-district, Muang District, Songkhla Province, amounting to 10 villages. The sample size was determined using the Taro Yamane table. The sample was 400 people.

The study results reveled that :

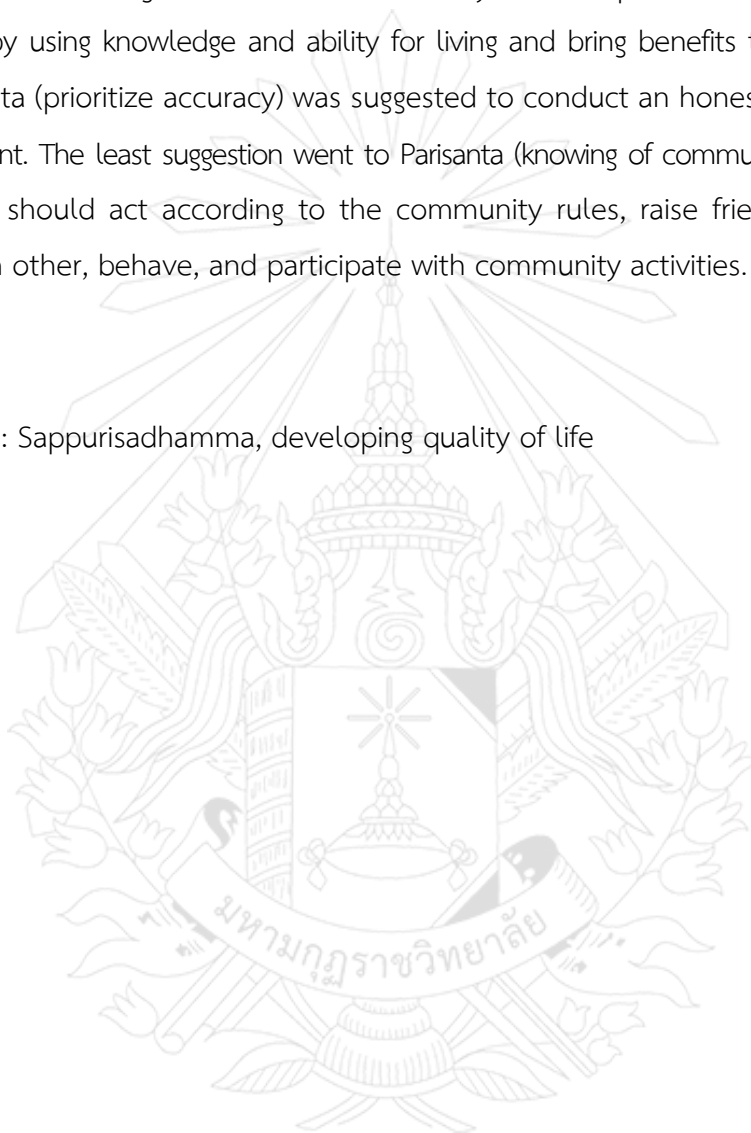
1. The development of people's quality according to Sappurisdhamma which has an overall variable value at a high level. The mean was ($X = 4.28, S.D = 0.68$). If considered each aspect in order from most to least. The pukkalanuyuta has the highest mean value. The mean was ($X = 4.20, S.D = 0.66$), followed by Attanyuta and muttanyuta have the same mean value at ($X = 4.19, S.D = 0.66$) and the least mean is the parisanto. The mean was ($X = 4.07, S.D = 0.67$), respectively.

2. The result of collecting recommendations on the improvement of people's quality of life in accordance with the principles of Sappurisdhamma in Khao Rupchang Subdistrict, Mueang District, Songkhla Province, found that the aspect with the most

recommendations was the pukkalanuyuta (Know the person) that the respon..... suggested that They should maintain their own virtues and put effort on their abilities to bring benefits to themselves, others, and the community, followed by seattanyuta (self-knowing) and Muttanyuta (Self sufficient) were equally suggested, in which respondents had suggestion that goals should be set. Find yourself capable of doing what you are good at by using knowledge and ability for living and bring benefits to the community. Muttanyuta (prioritize accuracy) was suggested to conduct an honest occupation, and be sufficient. The least suggestion went to Parisanta (knowing of community) was suggested that one should act according to the community rules, raise friendly relationships with each other, behave, and participate with community activities.

Keywords: Sappurisdhamma, developing quality of life

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้เนื่องจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ช่วยเหลือในครั้งนี ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางการศึกษาด้านสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ ระดับปริญญาโท

ขอกราบขอบพระคุณอธิการบดี และคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้อำนวยความสะดวกในการศึกษาตลอดหลักสูตร ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่กรุณาเป็นประธานควบคุมการสอบ ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ระดับมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องเนื้อหาในเล่มสารนิพนธ์ด้วยดี

ขอบพระคุณอาจารย์ รองศาสตราจารย์ ดร.เดชชาติ ศรีทรัพย์ และดร.สุปรีชา ชำนาญภูมิพร ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ได้ให้คำปรึกษาตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาสารนิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดี ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้ความสะดวกด้วยดีตลอดมา และเพื่อน ๆ นักศึกษาระดับปริญญาโททุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณครอบครัว และญาติมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ที่คอยห่วงใยให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจตั้งแต่เริ่มเรียนจนจบการศึกษา

คุณงามความดี และประโยชน์อันเกิดจากสารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอใช้เป็นเครื่องสักการบูชาคุณพระรัตนตรัย พระคุณของมารดา บิดา ครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง และขอแผ่คุณความดีนี้ให้แก่เพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์ทุกรูปนาม พร้อมทั้งเจ้ากรรมนายเวรในทุก ๆ ภพ ทุกชาติด้วยเทอญ

พระกฤษณา สุจิตโต (น้ำแก้ว)

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

คำย่อชื่อคัมภีร์ในพระไตรปิฎกและคัมภีร์สำคัญทางพระพุทธศาสนา

สารนิพนธ์ฉบับนี้ใช้พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในการอ้างอิงโดยจะระบุที่ เล่ม/ข้อ/หน้าหลัง คำย่อชื่อคัมภีร์ตัวอย่าง เช่น

คำย่อ	เต็ม		
พระสุตตันตปิฎก			
ที.สี.	พระสุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	สีลขันธวรรค
ที.ม.	พระสุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค
ที.ปา	พระสุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวรรค
ม.ม.	พระสุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มูลปณณาสกปาติ (บาลี)
อง.อฎฐก.อ.	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	มโนรลปุรณิจตูกกนิปาตอฎฐกถา

ที.สี.(บาลี) 9/3/36 หมายถึง สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค พระไตรปิฎกภาษาบาลี เล่มที่ 9 ข้อที่ 3 หน้า 36 ที.สี. (ไทย) 9/170/56 หมายถึง สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 9 ข้อที่ 170 หน้า 56 และการอ้างอิงคัมภีร์สำคัญอื่น ๆ ในทางพระพุทธศาสนา ตัวอย่างเช่น อง.อฎฐก.อ. (3/54/266) หมายถึง อังคุตตรนิกาย มโนรลปุรณิจตูก กนิปาตอฎฐกถา อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก เล่มที่ 3 ข้อที่ 54 หน้า 266 หรือ ฎกาพระสุตตันตปิฎก (อง.ติก.ฎีกา.(บาลี) 2/14/193.) หมายถึง เล่มที่ 2 ข้อที่ 14 หน้า 193 พระไตรปิฎกเล่มที่ 23 พระสุตตันตปิฎกเล่มที่ 15 ฉบับมหาจุฬา พระไตรปิฎกเล่มที่ 11 พระสุตตันตปิฎกเล่มที่ 3 ฉบับมหาจุฬาฯ พระไตรปิฎกฉบับหลวง เล่มที่ 11 ข้อที่ 331 หน้า 222 พระสุตตันตปิฎกเล่มที่ 3 หน้า 33338-334 (ฉบับมหาจุฬา) ฯ พระไตรปิฎกฉบับหลวง เล่มที่ 13 ข้อที่ 31 หน้า 24

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ญ
สารบัญ	ฎ
สารบัญตาราง	ฐ
สารบัญภาพ	ฑ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	5
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	7
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ	8
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 หลักสัจปุริสธรรม	9
2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต	14
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักสัจปุริสธรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	17
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
2.5 บริบทของพื้นที่ศึกษา	22
2.6 สรุป	26

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	28
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
3.2 วิธีดำเนินการวิจัย	30
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	31
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	33
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	34
3.8 สรุป	35
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4.1 การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4.4 สรุป	49
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	50
5.1 สรุป	50
5.2 อภิปรายผล	53
5.3 ข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	61
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	62
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย.....	64
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย	71
ภาคผนวก ง แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย	74
ภาคผนวก จ ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม และการคำนวณค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	82
ประวัติย่อผู้วิจัย	88

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงจำนวนขนาดประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน	29
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	37
4.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนตามหลักสี่ปรัศธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมในการดำเนินชีวิตตามหลักสี่ปรัศธรรม	39
4.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนตามหลักสี่ปรัศธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมของข้อที่ 1 ด้านธัมมัญญาตา (รู้จักเหตุ)	40
4.4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนตามหลักสี่ปรัศธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมของข้อที่ 2 ด้านอัตถัญญาตา (รู้จักผล)	41
4.5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนตามหลักสี่ปรัศธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมของข้อที่ 3 ด้านอัตตัญญาตา (รู้จักตน)	42
4.6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนตามหลักสี่ปรัศธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมของข้อที่ 4 ด้านมัตตัญญาตา (รู้จักประมาณ)	43
4.7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนตามหลักสี่ปรัศธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวม ของข้อที่ 5 ด้านกาลัญญาตา(รู้จักกาล)	44
4.8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนตามหลักสี่ปรัศธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวม ของข้อที่ 6 ด้านปริสัญญาตา (รู้จักชุมชน)	45
4.9 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนตามหลักสี่ปรัศธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวม ของข้อที่ 7 ด้านปุคคลัญญาตา (รู้จักบุคคล)	46
4.10 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	47

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดการวิจัย 7

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทย เป็นกลุ่มชนชาติที่อาศัยอยู่ร่วมกันในประเทศไทย มีถิ่นฐานการทำมาหากินต่อกันมาอย่างยาวนาน เป็นสังคมที่ลึ้นพืงพาอาศัยกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณี และมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนาแทบทั้งสิ้น ตลอดทั้งมีสถาบันทางสังคมที่เป็นแบบแผนของพฤติกรรม เป็นแนวทางของการปฏิบัติตนในสังคม โดยมีหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา เป็นสิ่งจำเป็นในการช่วยพัฒนาสังคมทั้งในแง่ของการอกระเบียบ ข้อบังคับทางกฎหมาย ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการอยู่ร่วมกันในสังคม ล้วนมาจากหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีผู้คนจำนวนมากย่อมเกิดปัญหาที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นด้านความคิด ด้านพฤติกรรม ล้วนส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เช่น การเปลี่ยนแปลงในด้านระบบสาธารณสุข โภคด้านโครงสร้างพื้นฐานกับความเป็นสังคมสมัยใหม่ รวมไปถึงจนถึงความสามารถในการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งเป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของบุคคล และแน่นอนว่าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงย่อมส่งผลทั้งในแง่บวกและแง่ลบ แต่กลับส่งผลต่อปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างที่แย่ง ซึ่งปัจจุบันสังคมที่ต้องเผชิญหน้ากันกลับกลายเป็นสังคมไร้ความหมาย ซึ่งการดำเนินชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงมีความจำเป็นที่จะต้องนำหลักคำสอนในพระพุทธศาสนามาประยุกต์เพื่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเพื่อให้การใช้ชีวิตในสังคมสมัยใหม่มีประสิทธิภาพ เพราะสังคมสมัยใหม่เน้นการพัฒนาทางด้านวัตถุ จนกระทั่งขาดการพัฒนาด้านจิตใจ จึงส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากการเปลี่ยนแปลงส่งผลให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในสังคมแตกต่างไปอย่างสิ้นเชิง ทั้งแนวคิด วัฒนธรรม ค่านิยม (सानิต์ หนูนิล และกนกวรรณ พวงประยงค์, 2562) และพฤติกรรมที่ไม่เหมือนยุคก่อน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะการดำเนินชีวิต การบริโภค การเลือกอาชีพ การเลือกสถานที่ทำงาน การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เป็นต้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมในสังคมปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ค่านิยมที่เปลี่ยนไป ความอยากมี อยากได้ที่มากขึ้น ไม่รู้จักความพอดี ดังนั้น หลักสัปปุริสธรรม 7 จึงเป็นหลักธรรมที่สัมพันธ์ต่อการประพฤติตนที่ดีของบุคคลในสังคมและช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้ เพราะการดำเนินชีวิตให้มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วย หลักความมีเหตุ มีผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักชุมชน และรู้จักบุคคล

ประชากรของประเทศในยุคปัจจุบันถือเป็นทรัพยากรสำคัญอย่างมาก หรือแม้แต่ในโลกใบนี้การจะพัฒนาให้เดินหน้าหรือให้เจริญก้าวหน้าให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคของเทคโนโลยีที่กำลังเป็นปัจจัยสำคัญนั้น โดยเฉพาะเรื่องของการเป็นอยู่ซึ่งมีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน หรือ

การดำรงชีพแบบไม่เท่าเทียมกัน แต่อย่างไรก็ตามถ้าประชาชนในประเทศมีชีวิตเป็นการอยู่แบบลักษณะขาดการดูแลอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ห่างไกลความเจริญ ชีวิตการเป็นอยู่ที่ยังขาดปัจจัยพื้นฐาน เรื่องของปัจจัยสี่นี้ถือเป็นเรื่องสำคัญต่อการดำรงชีพอย่างมากในบางท้องที่ ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือ เรื่องการประกอบอาชีพในปัจจุบัน ในเขตชนบทบางแห่งรายได้ต่อปียังไม่ถึงหนึ่งหมื่นบาท และที่สำคัญเรื่องของการพัฒนายังกระจุกอยู่ที่เขตเมืองเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นปัญหาหลักในระดับต้น ๆ ที่จะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ (พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต), 2549, หน้า 36)

จากปัญหาในเรื่องการพัฒนายังไม่กระจายออกสู่ชนบทแบบไม่เท่าเทียมกัน รัฐบาลยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควรปัญหาในชนบทก็ยังมีอยู่แม้ว่ารัฐบาลมีมาตรการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกล่าวได้ว่าการพัฒนาเป็นการยืนยันถึงความสำคัญ และความจำเป็นของการศึกษาคุณภาพชีวิตของประชากรอันจะนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงหรือวางแผนนโยบายของประเทศเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเทศสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยเล็งเห็นความสำคัญ “มนุษย์หรือคนในสังคมเป็นหลัก” ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางพัฒนา” ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาบนพื้นฐานของการให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และจากการกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศจึงต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้คนไทยมีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องมีสุขภาวะที่ดีขึ้น ให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้และความสามารถเพิ่มขึ้นรวมทั้งให้สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้นรัฐบาลให้ความสำคัญกับประชาชนซึ่งเป็นสมาชิกและเป็นองค์ประกอบหลักของสังคมโดยเฉพาะสภาพคุณภาพชีวิตการเป็นอยู่ของประชาชน เป็นที่ทราบกันดีว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้ประชาชนสามารถพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา ทั้งในส่วนบุคคลครอบครัว ชุมชนจึงต้องมีการพัฒนาในด้านร่างกายและจิตใจเพื่อให้มีแนวคิดเจตคติที่รู้จักการบริหารตนเองการเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพและรายได้ที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีคุณธรรมศีลธรรม ถ้าหากปฏิบัติได้เช่นนี้เท่ากับเป็นการยกระดับทั้งตนเองและสังคมทำให้มีคุณค่ามีความเจริญงอกงาม ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมลดน้อยลงเช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ปัญหามลภาวะ เป็นพิษ เป็นต้น ประเทศต่าง ๆ จึงพยายามอย่างเต็มที่ในการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น เพื่อช่วยให้สมาชิกทุกคนในสังคมกินดีอยู่ดี มีความสุขสมบูรณ์ประโยชน์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตมีดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพชีวิตช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมโดยมีแนวทางในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นซึ่งส่งผลให้สังคมมีความสงบสุขไปด้วย

2. การพัฒนาคุณภาพชีวิต กระตุ้นให้บุคคลและสังคมเกิดความกระตือรือร้นคิดที่จะปรับปรุงตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

3. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลรู้จักใช้ปัญญา มีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรมหลักการ บริหารเพื่อมาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม

4. การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้บุคคลและสังคมอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ช่วยลดปัญหา ความขัดแย้งและปัญหาสังคม

5. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลและสังคม ที่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เกิดความร่วมมือร่วมใจ ในการส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและค่านิยมที่ดีงามให้เกิดขึ้นในสังคม ดังจะเห็นได้ว่าหากคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีคุณภาพที่ดียอมนำไปสู่การพัฒนา ประเทศชาติให้เจริญรุดหน้าก้าวไกลขึ้น

ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศไทยนับถือศาสนาพุทธ แนวคิดที่ถูกนำเสนอหรือหยิบยก ขึ้นมาพูดกันมากก็คือ การนำ “ธรรมะ” หรือ หลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการ ดำรงชีวิตประจำวันและในการทำงาน เพื่อสร้างบรรยากาศในการทำงานที่พึงประสงค์ มีความสุข ในการทำงาน โดยให้ความสำคัญกับหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานตามบทบาทหน้าที่ของ แต่ละคนที่อยู่ในหน่วยงาน หรือองค์กร คือ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงาน ทั้งนี้ ก็เพื่อให้แต่ละคนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างถูกต้อง ชีวิตของผู้คนในหน่วยงานหรือองค์กรก็จะ มีความหมาย บรรยากาศในองค์กรก็จะเป็นมิตรและร่มเย็นเป็นสุข ทุกคนในหน่วยงานหรือองค์กร พึงพอใจและมีความสุขในการทำงาน (สมควร ทวีชัยบำรุง, 2554 หน้า12) ดังนั้น การนำหลักสัปปุริสธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมของสัทบุรุษหรือผู้ประพद्यิต ผู้ที่ได้ยึดถือและนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต จักถือได้ ว่าผู้นั้นเป็นคนดีมีคุณธรรมและเป็นคนเก่ง ซึ่งเป็นตัวคอยบงบอกหรือคอยกำหนดให้คนประพद्यิตปฏิบัติ หลักธรรมด้วยธรรม 7 ประการของสัปปุริสธรรม ซึ่งทุกคนสามารถนำมาประยุกต์ใช้และถือปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้ที่เป็นหัวหน้า ต้องปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา สมควรต้องกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ คนอื่น และจะต้องบังคับใจตนเองให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมอันดีงาม ซึ่งจะช่วยส่งผลต่อประสิทธิภาพ ในการทำงาน ประกอบด้วยหลักธรรม 7 ประการ คือ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2554, หน้า 37) 1) อตถัญญุตตา คือการเป็นผู้รู้จักผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำ รู้ว่าประพद्यิต ปฏิบัติ ตามธรรมข้อนี้แล้วจะได้รับผลอย่างไร และรู้จักที่จะแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนเองและผู้อื่น เพราะเห็น ด้วยปัญญาว่าเกิดผลดีจากการลงมือปฏิบัติจริง 2) อัมมัญญุตตา คือการรู้จักเหตุ พระธรรมปิฎกให้ ความหมายในเชิงที่ว่า การรู้จักและเข้าใจในหลักการ ระเบียบ และกฎเกณฑ์ของสิ่งต่าง ๆ ในสังคมที่ เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต รู้ว่าตนจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ที่มีอยู่อย่างไร สิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำภายใต้เหตุและผลอันถูกต้อง 3) อตตัญญุตตา คือการรู้จักตน รู้จักประมาณตนในเรื่อง ต่าง ๆ ทั้งฐานะทางการเงิน และความเป็นอยู่ ฐานะหรือตำแหน่งในหน้าที่การงาน รวมไปถึงรู้จักสภาพ

ความคิด และจิตใจของตน เมื่อรู้ว่าตนมีกำลัง มีความคิดอย่างไร มีอุปนิสัยอย่างไร เมื่อนั้นย่อมที่จะสามารถวางตัวหรือปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมในสังคม 4) มัตตัญญูตา คือการรู้จักประมาณ หมายความว่า การเป็นคนรู้จักความพอดี หรือความพอเพียงในทุก ๆ ด้าน ทั้งความพอดีในตน ความพอเพียงในชีวิต รู้จักความพอดีในการพูด พอดีในการทำงาน พอดีในการหาทรัพย์ และพอดีในการจ่ายทรัพย์ ด้วยการรู้จักประมาณกำลังตนเอง 5) กาลัญญูตา คือการรู้จักเวลา เข้าใจในกาลเวลาอันสมควรและระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการทำกิจการอันใด ๆ 6) ปริสัญญูตา คือการรู้จักชุมชน การเป็นผู้รู้จักชุมชน ถิ่นอาศัย หรือสังคมที่ตนอาศัยอยู่มีความต้องการอะไร มีความเห็น หรือข้อตกลงอย่างไร เมื่อทราบเช่นนั้นแล้วย่อมทำให้สามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างมีความสุข และเกิดความร่วมมือจากชุมชนอย่างแท้จริง และ 7) ปุคคลัญญูตา คือการรู้จักบุคคล เป็นผู้รู้จักเลือกคบคน ใครควรคบหรือไม่ควรคบ และรู้จักว่าคนแต่ละคนมีอุปนิสัยใจคอที่แตกต่างกัน มีคุณธรรมต่างกัน มีความประพฤติต่างกัน มีหน้าที่การงานต่างกัน ดังนั้น จึงควรรู้จักเลือกคบหาคนที่ควรคบ ทำให้ได้คนดี คนทำงาน เก่ง และเหมาะสมกับงาน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาเองในฐานะที่เป็นผู้อาศัยอยู่ในชนบทได้สังเกตการณ์คนในชุมชน ตั้งแต่การเป็นอยู่การใช้ชีวิตแบบคนชนบท และได้มีโอกาสพูดคุยกับคนในชุมชนได้รู้พฤติกรรมของคนในชุมชนเท่าที่สังเกต เรื่องของการใช้ชีวิตกลุ่มวัยรุ่นช่วงอายุ 18 - 20 ปี จะนำแบบอย่างคนในเมืองมาใช้ เช่น การใช้ของที่มีราคาแพงขึ้นในชีวิตประจำวัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่แล้ว ส่วนผู้ใหญ่ก็ไม่เป็นแบบอย่างให้ชนรุ่นใหม่ซึ่งผิดกับอดีตที่ผู้ใหญ่คอยสอนคอยชี้แนะทำให้คุณภาพชีวิตเกิดขึ้น และมากขึ้นเรื่อย ๆ และที่สำคัญเรื่องการคบเพื่อน ๆ ที่ไม่มีผู้ใหญ่คอยดูแลส่งผลให้เกิดปัญหาครอบครัวเพิ่มขึ้นอีกตามมาส่งผลให้ชนบทรธรรมนิยมประเพณีของไทยเรากำลังจะเปลี่ยนแปลงไปต่อไปชนรุ่นหลังยึดแบบอย่างและถูกกลืนไปในที่สุดแม้แต่ในตำบลเขาสูงเองก็ประสบกับสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างมาก เช่นกัน ยิ่งตอนนี้โรคไวรัสโคโรนา (Covid-19) กำลังระบาด ก็มีผลทำให้คุณภาพชีวิตประชาชนได้รับผลกระทบอย่างมาก และอีกประเด็นในเรื่องของธรรมเนียมประเพณีก็อีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญเราเป็นเมืองพุทธต้องได้รับความสนใจพิจารณาให้ไปด้วยกันเพื่อมิให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเป็นปัญหา มากไปในอนาคตต่อไป ดังนั้นจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในตำบลเขาสูง อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา จึงจะต้องได้รับการพัฒนาในด้านคุณภาพชีวิต ในเสนอแนวทางการพัฒนาชีวิต ผู้วิจัยเห็นสมควรใช้หลักตามหลักธรรม ในทางพุทธศาสนาเพราะในอดีตคนในชุมชนยังให้ความสำคัญพุทธศาสนา หลักธรรมของพุทธศาสนาสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขได้ในชีวิตประจำวัน และเกี่ยวข้องกันกับการดำเนินชีวิตของประชาชนในชีวิตประจำวันและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชนในชีวิตประจำวัน ทุกเรื่อง และเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาครั้งนี้ด้วย

1.2 คำถามวิจัย

1.2.1 การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสี่ปรัศธรรมในตำบลเขารูปช้าง เป็นอย่างไร

1.2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสี่ปรัศธรรม ในตำบลเขารูปช้างอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสี่ปรัศธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1.3.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในเขตตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 42,972 คน (ข้อมูลสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง เทศบาลเมืองเขารูปช้าง ณ เดือน กรกฎาคม 2564)

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ตัวแปรต้น คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสี่ปรัศธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตัวแปรตาม คือ การนำหลักสี่ปรัศธรรมไปใช้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 7 ประการดังนี้

1) อัจฉัญญตา คือ ความเป็นผู้รู้จักวิเคราะห์สาเหตุของสถานการณ์และความเป็นไปของชีวิต

2) อดมัญญตา คือ ความเป็นผู้รู้จักวิเคราะห์สาระและผลอันเกิดจากสาเหตุดังกล่าว

3) อุตตัญญตา คือ ความเป็นผู้รู้จักวิเคราะห์ตนเองทั้งในด้านความรู้ คุณธรรมและความสามารถ

4) มัตตัญญูตา คือ ความเป็นผู้รู้จักหลักของความพอดี การดำเนินชีวิตพอเหมาะพอควร

5) กาลัญญูตา คือ ความเป็นผู้จักปฏิบัติตนให้ถูกกาลเทศะ

6) ปริสัญญูตา คือ ความเป็นผู้รู้ปฏิบัติการปรับตนและแก้ไขตนให้เหมาะกับสภาพของกลุ่มและชุมชน

7) ปุคคลัญญูตา คือ ความเป็นผู้รู้จักปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบุคคลที่มีความแตกต่างกัน

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ เขตตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1.4.4 ขอบเขตด้านเวลา

ตั้งแต่เดือน 1 กุมภาพันธ์ 2565 ถึง 30 มิถุนายน 2565 รวมเป็นระยะเวลา 4 เดือน

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1.5.1 การออกแบบการวิจัย

การออกแบบการวิจัย เรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

1.5.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น (ตัวแปรอิสระ) (Independent Variables) คือ สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ได้แก่ ธัมมัญญูตา อตถัญญูตา อัตถัญญูตา มัตตัญญูตา กาลัญญูตา ปริสัญญูตา ปุคคลัญญูตา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ผู้ศึกษาคาดว่าจะได้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ดังนี้

1.6.1 ทำให้ทราบระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

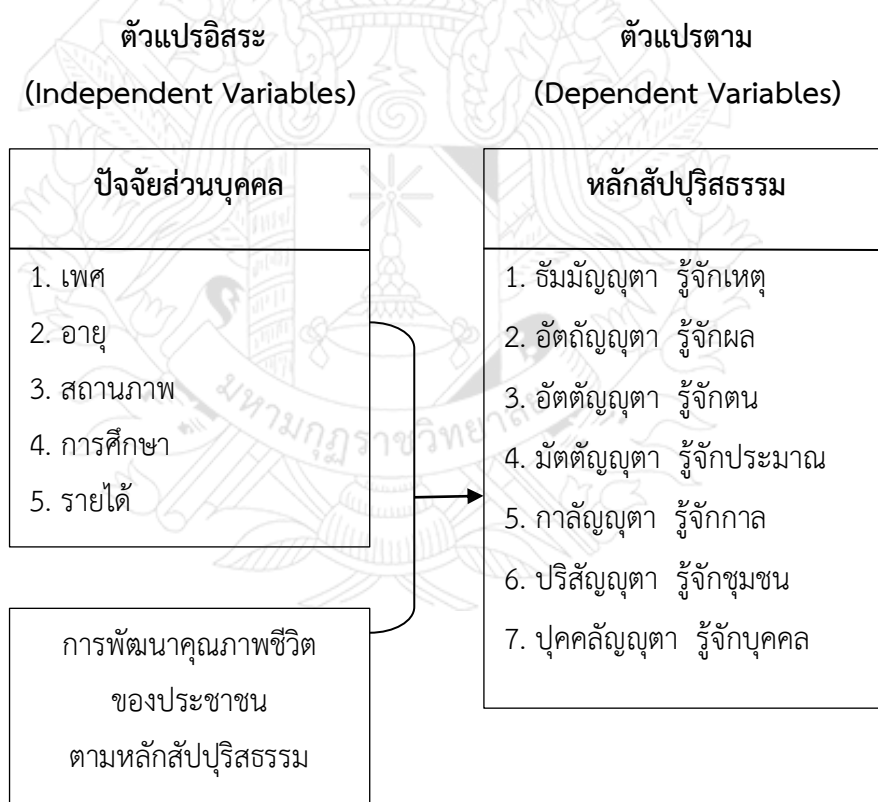
1.6.2 นำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นข้อมูลให้กับตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ในการวางแผนพัฒนาแก้ไขหรือเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน

1.6.3 เป็นข้อมูลให้กับตำบลเขารูปช้างในการวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน และกำหนดนโยบายเพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริงให้กับประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1.6.4 สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ไปให้กับแก่องค์กรหน่วยงานภาครัฐ เช่น อำเภอเทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบล หรือหน่วยงานเอกชนที่เป็นบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ไปเป็นแนวทางการในประยุกต์ใช้กับพนักงานในหน่วยงานนั้น ๆ ได้

1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสี่ปรัริสธรรมสังคีตสูตร (อง.สตตทก. (ไทย) 23 /68/143-146) ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

สัปปุริสธรรม หมายถึง ธรรมะของคนดี หมายความว่า ผู้ใดมีธรรมเหล่านี้แล้วผู้นั้นได้ชื่อว่าเป็นคนดี คนดีที่พระพุทธศาสนายกย่อง มิได้เป็นคนงมงายหรือเป็นคนเชื่อจนเชื่อ แต่เป็นคนฉลาด มีเหตุผลรู้จักใช้ความคิด วางตัวได้ดีและมีมนุษยสัมพันธ์เหมาะสม มี 7 ประการ

1. อุตถัญญุตตา คือ ความเป็นผู้รู้จักวิเคราะห์สาเหตุของสถานการณ์และความเป็นไปของชีวิต
2. อัมมัญญุตตา คือ ความเป็นผู้รู้จักวิเคราะห์สภาวะและผลอันเกิดจากสาเหตุดังกล่าว
3. อัตถัญญุตตา คือ ความเป็นผู้รู้จักวิเคราะห์ตนเองทั้งในด้านความรู้ คุณธรรม และความสามารถ
4. มัตถัญญุตตา คือ ความเป็นผู้รู้จักหลักของความพอดี การดำเนินชีวิตพอเหมาะพอควร
5. กาลัญญุตตา คือ ความเป็นผู้รู้จักปฏิบัติตนให้ถูกกาลเทศะ
6. ปริสัจญุตตา คือ ความเป็นผู้รู้ปฏิบัติ การปรับตนและแก้ไขตนให้เหมาะกับสภาพของกลุ่มและชุมชน
7. ปุคคสัญญุตตา คือ ความเป็นผู้รู้จักปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบุคคลที่มีความแตกต่างกัน

พัฒนาพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา

ประชาชน หมายถึง กลุ่มประชาชนที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา

เพศ หมายถึง ผู้ที่ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ เพศชาย และเพศหญิง

อายุ หมายถึง ผู้ที่ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ช่วงอายุ คือ 1) ตั้งแต่ 18-30 ปี 2) ตั้งแต่ 31-50 ปี 3) ตั้งแต่ 51-60 ปี

ระดับการศึกษา หมายถึง ผู้ที่ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 1) มัธยมศึกษา/ป.ว.ช. 2) อนุปริญญา/ป.ว.ส. 3) ปริญญาตรี หรือสูงกว่า

รายได้ หมายถึง ผู้ที่ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 1) 2,500 - 3,500/เดือน 2) 4,500 - 5,500/เดือน 3) 6,500 - 7,500/เดือน และ 4) 8,500 - 9,500/เดือน 5) 1,0000 ขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาซึ่งผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครอบคลุมหัวข้อตามลำดับต่อไปนี้

- 2.1 หลักสัปปุริสธรรม
- 2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักสัปปุริสธรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 บริบทพื้นที่ศึกษา
- 2.6 สรุป

2.1 หลักสัปปุริสธรรม

สัปปุริสธรรม คือ ธรรมอันจะยังให้เกิดสัตบุรุษสัปปุริสธรรม หรือ สัปปุริสธรรม 7 หมายถึง ธรรมของสัตบุรุษ ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ คุณสมบัติของคนดี ธรรมของผู้ดีสัปปุริสธรรม มีบรรยายไว้หลายลักษณะ เช่น สัปปุริสธรรม 7 ประกอบด้วย

- 1) ฉัมนัญญาตา เป็นผู้รู้จักเหตุ
- 2) อตถัญญาตา เป็นผู้รู้จักผล
- 3) อตตัญญาตา เป็นผู้รู้จักตน
- 4) มัตตัญญาตา เป็นผู้รู้จักประมาณ
- 5) กาลัญญาตา เป็นผู้รู้จักกาล
- 6) ปริสสัญญาตา เป็นผู้รู้จักบริษัท
- 7) ปุคคลัญญาตา หรือ ปุคคลโปรปริญญาตา เป็นผู้รู้จักบุคคล

สัปปุริสธรรม 7 (อง.สตตท, (ไทย) 23 /68/143-146) นี้ มีบรรยายอยู่ในสังคีตสูตรในพระไตรปิฎก สังคีตสูตรนี้เป็นพระสูตรที่รวบรวมธรรมะมากมาย เป็นการบรรยายแจกธรรมเป็นหมวด ๆ โดยพระสารีบุตร อาจนับได้ว่า สังคีตสูตรเป็นต้นแบบของการสังคายนาพุทธศาสนาในยุคแรก ๆ ภิกษุผู้ประกอบด้วยสัปปุริสธรรม 7 ข้อนี้ เป็นผู้ประกอบด้วยสังฆคุณเป็นผู้ควรแก่ของค่านับ คือ เป็นผู้ควรรับของที่เขานำมาถวายนอก จากนี้ยังมีธรรมะอีกหมวดหนึ่งซึ่งคล้ายกัน คือ ได้มีการบรรยายถึงพระเจ้าจักรพรรดิว่าทรงประกอบด้วยองค์ 5 ประการ ย่อมทรงยังจักรให้เป็นไปโดยธรรมจักรนั้น

ยอมเป็นจักรอันมนุษย์ผู้เป็นข้าศึกใด ๆ จะต้านทานมิได้ และแม้พระพุทธรูปเจ้าก็ทรงประกอบด้วยธรรม 5 ประการเหล่านี้

ยอมทรงยังธรรมจักรขึ้นเยี่ยมให้ขึ้นไปโดยธรรม ธรรมจักรนั้นยอมเป็นจักรอันสมณะ พราหมณ์ เทวดามาร พรหม หรือใคร ๆ ในโลก จะคัดค้านไม่ได้ ธรรม 5 ประการนี้ ได้แก่ 1) ฌัมมัญญาตา เป็นผู้รู้จักเหตุ 2) อัตถัญญาตา เป็นผู้รู้จักผล 3) มัตตัญญาตา เป็นผู้รู้จักประมาณ 4) กาลัญญาตา เป็นผู้รู้จักกาล 5) ปริสสัญญาตา เป็นผู้รู้จักบริษัท

1. ฌัมมัญญา รู้จักเหตุ

ฌัมมัญญาตา เป็นผู้รู้จักธรรม รู้หลัก หรือ รู้จักเหตุ คือ รู้หลักความจริง รู้หลักการ รู้หลักเกณฑ์ รู้กฎแห่งธรรมตา รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล และรู้หลักการที่จะทำให้เกิดผล เช่น ภิกษุรู้ว่า หลักธรรมข้อนั้น ๆ คืออะไร มีอะไรบ้าง พระมหากษัตริย์ทรงทราบ ว่า หลักการปกครองตามราชประเพณีเป็นอย่างไร มีอะไรบ้าง รู้ว่าจะต้องกระทำเหตุอันนี้ ๆ หรือกระทำตามหลักการข้อนี้ ๆ จึงจะทำให้เกิดผลที่ต้องการอันนั้น ๆ เป็นต้น

“ก็ภิกษุเป็นฌัมมัญญา อย่างไร”

“ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ย่อมรู้ธรรม คือ สุตตะ เคยยะ ไวยาकरणะ คาถา อุทาน อิติวุตตกะ ชาตกะอัปภูตธรรม เวทลละ” ฌัมมัญญาสูตร (พระไตรปิฎก เล่มที่ 23)

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต, 2540, หน้า 34) กล่าวว่า ในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินกิจการต่าง ๆ รู้เข้าใจสิ่งที่ตนจะต้องประพฤติปฏิบัติตามเหตุผล เช่น มีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไร มีอะไรเป็นหลักการจะต้องทำอย่างไร จึงจะเป็นเหตุให้บรรลุผลสำเร็จที่เป็นไปตามหน้าที่และความรับผิดชอบนั้น ๆ

ไมตรี สุนทรวรรณ (2560) กล่าวว่า การรู้หลักรู้จักเหตุ การรู้หลักการและกฎเกณฑ์ของสิ่งที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้องกับซึ่งตนมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการให้สิ่งนั้นบรรลุผลสำเร็จ จำเป็นต้องรู้หลักการที่จะเป็นเหตุให้สิ่ง ๆ นั้นประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย

2. อัตถัญญา รู้จักอรรถ

อัตถัญญาตา ความรู้จักอรรถ รู้ความมุ่งหมาย หรือ เป็นผู้รู้จักผล คือ รู้ความหมาย รู้ความมุ่งหมายรู้ประโยชน์ที่ประสงค์ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้นสืบเนื่องจากการกระทำหรือความเป็นไปตามหลัก เช่น รู้ว่าหลักธรรมหรือภาคิตข้อนั้น ๆ มีความหมายว่าอย่างไร หลักนั้น ๆ มีความมุ่งหมายอย่างไร กำหนดไว้หรือพึงปฏิบัติเพื่อประสงค์ประโยชน์อะไร การที่ตนกระทำอยู่มีความมุ่งหมายอย่างไร เมื่อทำไปแล้วจะบังเกิดผลอะไรบ้าง ดังนี้ เป็นต้น

“ก็ภิกษุเป็นอัตถัญญา อย่างไร”

“ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ย่อมรู้จักเนื้อความแห่งภาคิตนั้น ๆ ว่า นี่เป็นเนื้อความแห่งภาคิตนี้ ๆ”

วันทนา เมืองจันทร์ (2544, หน้า 23) กล่าวว่า การรู้จักผล ผู้บริหารที่จะนำไปใช้ผู้บริหารต้องบริหารโดยยึดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ สามารถวิเคราะห์ผลที่จะได้รับจากการดำเนินงานต่างๆ อย่างถูกต้องรู้จักและเข้าใจวัตถุประสงค์ของเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นการรู้จักผล ในการบริหารงานจะทำให้ผู้บริหารจะต้องรู้จักภาวะหรือฐานะหรือความมุ่งหมายในสิ่งที่ตนกำลังได้รับได้ ประสบนั้นเกิดจากเหตุใด เป็นผลอันเกิดจากการกระทำอย่างไรผลร้ายที่กำลังได้รับเกิดจากเหตุร้ายอย่างไร ผลร้ายต้องอย่าเข้าใจว่าเป็นผลดีต้องแยกแยะให้ออก การรู้จักผลอาจสืบเนื่องจากการกระทำตามหลักธรรมชาติ ในการวางกลยุทธ์ต้องมีวัตถุประสงค์ให้องค์กรพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ จึงมีความจำเป็นต้องเข้าใจว่าจุดมุ่งหมายขององค์กรคืออะไร และรู้ถึงประโยชน์ขององค์กรที่นำไปสู่ความมั่นคงและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อองค์กร เมื่อนำหลักธรรมข้อนี้มาใช้ในกระบวนการบริหารจัดการองค์กร ผู้บริหารจำเป็นต้องพิจารณาผลลัพธ์อันสืบเนื่องมาจากการกระทำตามหลักหรือเหตุในที่นี้หมายถึง ผู้บริหารงานจะต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบด้วยการกำหนดนโยบายที่ดี การจัดวางโครงการ และการวางแผนปฏิบัติงานล่วงหน้าว่าจะต้องอย่างไร อะไรบ้าง โดยการวิเคราะห์ผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดทั้งผลดี และผลเสียต่อองค์กรที่จะตามมาจะส่งผลให้การบริหารงานขององค์กรบรรลุถึงเป้าประสงค์ และรู้ถึงประโยชน์ขององค์กรที่จะนำไปสู่แห่งความสำเร็จนำไปสู่ความมั่นคง

3. อัตตัญญู รู้จักตน

อัตตัญญูตา เป็นผู้รู้จักตนคือ รู้ว่า เรานั้น ว่าโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลังความรู้ความสามารถความถนัด และคุณธรรม เป็นต้น บัดนี้ เท่าไร อย่างไร แล้วประพศิตให้เหมาะสม และรู้ที่จะแก้ไขปรับปรุงต่อไป

“ก็ภิกษุเป็นอัตตัญญู อย่างไร”

“ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ย่อมรู้จักตนว่า เราเป็นผู้มีศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ ปัญญา ปฏิภาณ”

วัชรา คำทะเนตร (2555, หน้า 59-60) กล่าวว่า รู้ความหมายและความมุ่งหมายของหลักการที่ตนปฏิบัติเข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่ตนกระทำ รู้ว่าหลักการนั้นหมายอย่างไร รู้ว่าที่ตนทำอยู่อย่างนั้นดำเนินชีวิตอย่างนั้นเพื่อประสงค์ประโยชน์อะไร หรือควรจะได้บรรลุถึงผลอะไรที่ให้มีหน้าที่ ตำแหน่ง ฐานะการงานอย่างนั้น เขากำหนดวางกันไว้เพื่อความมุ่งหมายอะไร กิจกรรมที่กระทำอยู่ขณะนี้ เมื่อทำไปแล้วจะบังเกิดผลอะไรบ้าง เป็นผลดีหรือผลเสียอย่างไร ดังนี้ เป็นต้นตลอดจนถึงขั้นสูงสุด คือรู้ความหมายของคตินิยม และประโยชน์ที่เป็นสาระของชีวิตมีความมุ่งเกิดจากเหตุใด

4. มัตตัญญู รู้จักประมาณ

มัตตัญญูตา เป็นผู้รู้จักประมาณ คือ ความพอดี เช่น ภิกษุรู้จักประมาณในการรับและบริโภคปัจจัยสี่ คฤหัสถ์รู้จักประมาณในการใช้จ่ายโภคทรัพย์ พระมหากษัตริย์รู้จักประมาณในการลงทัณฑ์อาชญา และในการเก็บภาษี เป็นต้น

“ก็ภิกษุเป็นมัตตัญญู อย่างไร”

“ภิกษุในธรรมวินัยนี้ รู้จักประมาณในการรับจีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และคิลานปัจจัยเภสัชบริขาร”

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต, 2540 หน้า 5) กล่าวว่า รู้ประมาณรู้จักพอดี เช่น รู้จักประมาณในการบริโภค ในการใช้จ่ายทรัพย์ รู้จักความพอเหมาะพอดี การปฏิบัติกิจและทำการต่าง ๆ ทำทุกอย่างด้วยความเข้าใจ ชอบใจหรือเอาแต่ใจของตนแต่ทำตามความพอดีแห่งเหตุปัจจัยหรือองค์ประกอบทั้งหลายที่จะลงตัวให้เกิดผลดีงามตามที่มองเห็นด้วยปัญญา

5. กาลัญญู รู้จักกาล

5.1 กาลัญญูตา เป็นผู้รู้จักกาลคือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการประกอบกิจ กระทำหน้าที่การงาน เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะสมเวลา เป็นต้น

5.2 เป็นผู้มึนหิริ คือ ละอายกายทุจริต วจีทุจริต มโนทุจริต ละอายต่อการถึงพร้อมแห่งอกุศลธรรมอันลามก

5.3 เป็นผู้มึนโอตตปปะ คือ สะดุ้งกลัวกายทุจริต วจีทุจริต มโนทุจริต สะดุ้งกลัวต่อการถึงพร้อมแห่งอกุศลธรรมอันลามก

5.4 เป็นพหูสูต ทรงธรรมที่ได้สดับแล้ว สัมสมธรรมที่ได้สดับแล้ว ธรรมเหล่าใดงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด ประกาศพรหมจรรย์พร้อมทั้งอรรถ พร้อมทั้งพยัญชนะบริสุทธิ์ บริบูรณ์สิ้นเชิง ธรรมทั้งหลายเห็นปานนั้น อันท่านได้สดับมามาก ทรงจำไว้ได้ สัมสมด้วยวาจา ตามเพ่งด้วยใจ แทงตลอดด้วยดี ด้วยความเห็น

5.5 เป็นผู้ปรารภความเพียร เพื่อละอกุศลธรรม เพื่อถึงพร้อมแห่งกุศลธรรม มีความเข้มแข็ง มีความบากบั่นมั่นคง ไม่ทอดธุระในกุศลธรรมทั้งหลาย.

5.6 เป็นผู้มึนสติ คือ ประกอบด้วยสติและปัญญาเครื่องรักษาตนอย่างยิ่ง ระลึกได้ตามระลึกได้ แม้ซึ่งกิจการที่ทำไว้แล้วนาน แม้ซึ่งถ้อยคำที่พูดไว้แล้วนาน

5.7 เป็นผู้มึนปัญญา คือ ประกอบด้วยปัญญา อันเห็นความเกิดและความดับ อันเป็นอริยะขันธ์แรกกิเลสให้ถึงความสิ้นทุกข์โดยชอบ

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต, 2549, หน้า 36) กล่าวว่า รู้จักเวลาที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นผู้เห็นคุณค่าเวลาอย่างถูกต้อง ดังนี้ (1) ทำตนเองให้เป็นผู้รักษาเวลา

(2) คอยแนะนำให้องค์กรรู้จักรักษาเวลา (3) คอยแนะนำเพื่อนร่วมงานรู้จักรักษาเวลา (4) มีปฏิทินปฏิบัติงานและให้ปฏิบัติตามเวลา (5) ควบคุมตรวจสอบการทำงานให้เป็นไปตามเวลา

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต, 2540, หน้า 26) กล่าวว่า ต้องรู้จักเวลา เช่น รู้ลำดับระยะ จังหวะปริมาณความเหมาะสมของเวลาว่า เรื่องนี้จะลงมือตอนไหน เวลาไหนจะทำอะไรอย่างไร จึงจะเหมาะสม ดังจะเห็นว่าแม้แต่การพูดจาก็ต้องรู้จักกาลเวลา ตลอดจนรู้จักวางแผนงานในการใช้เวลา ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่ เช่น วางแผนว่า สังคมมีแนวโน้มจะเป็นอย่างไรในเวลาข้างหน้าเท่านั้น และเหตุการณ์ทำนองนี้จะเกิดขึ้น เราจะวางแผนรับมือกับสถานการณ์นั้นอย่างไร

6. ด้านการรู้จักชุมชน สังคม

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต, 2560) กล่าวว่า การรู้จักถิ่นรู้จักชุมชน รู้จักการอันควรประพฤติปฏิบัติในที่ชุมชน ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหาควรต้องทำกิจอย่างนี้ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหาควรต้องทำกิจอย่างนี้ ควรต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนมีระเบียบวินัย มีวัฒนธรรมประเพณี มีความต้องการอย่างนี้ ควรเกี่ยวข้องกับ ควรต้องสงเคราะห์ ควรบำเพ็ญประโยชน์

ไมตรี สุนทรวรรณ (2560) กล่าวว่า การรู้จักชุมชน เมื่อเข้าไปเกี่ยวข้องกับชุมชนใด ต้องรู้จักชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนนั้น ๆ ตลอดจนรู้จักให้เกียรติ ให้ความร่วมมือ ช่วยทำนุบำรุงรักษาชุมชนให้สงบเรียบร้อยอยู่อาศัย

วัชรา คำทะเนตร (2555, หน้า 60) กล่าวว่า รู้จักถิ่น รู้จักที่ชุมชน และชุมชน รู้กาลอันควรประพฤติปฏิบัติในถิ่น ที่ชุมชน และต่อชุมชนนั้นว่า ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหาควรต้องทำกิจอย่างนี้ควรต้องพูดอย่างนี้ชุมชนนี้ มีระเบียบวินัยอย่างนี้ ควรเกี่ยวข้องกับ ควรต้องสงเคราะห์ ควรรับใช้ควรบำเพ็ญประโยชน์ให้อย่างนี้ เป็นต้น

7. ด้านการรู้จักบุคคล

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต, 2540, หน้า 5) กล่าวว่า การรู้จักและเข้าใจความแตกต่างแห่งบุคคล โดยอัธยาศัย ความสามารถ และคุณธรรม.ใครๆ ยิ่งหรือหย่อนอย่างไรและรู้จักที่จะปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ด้วยดี ไม่มีอคติอะไรจะสัมพันธ์เกี่ยวข้อง จะใช้จะยกย่องจะตำหนิหรือจะแนะนำสั่งสอนอย่างไร

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต, 2540, หน้า 26-27) กล่าวว่า รู้จักบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะคนที่มาร่วมงานร่วมไปด้วยกันและคนที่เราไปให้บริการตามความแตกต่างเฉพาะตัว เพื่อปฏิบัติต่อเขาได้ถูกต้องเหมาะสมและได้ผลตลอดจนสามารถบริการให้ความช่วยเหลือได้ตรงตามความต้องการ รู้ว่าจะใช้วิธีสัมพันธ์พูดจาแนะนำติชมหรือจะให้เขายอมรับได้อย่างไร โดยเฉพาะในการใช้คน ซึ่งต้องรู้ว่าคนไหนเป็นอย่างไร มีความถนัดอัธยาศัย ความสามารถอย่างไร เพื่อใช้คนให้เหมาะกับงาน นอกจากนั้นก็รู้ประโยชน์ที่เขาพึงได้ เพราะว่าในการทำงานนั้นไม่ใช่ว่าจะเอาเขามาเป็นเพียงเครื่องมือทำงานให้ แต่จะต้องให้คนที่ทำงานทุกคนได้ประโยชน์ได้พัฒนาตัวเอง ผู้นำควรรู้ว่าเขาควรจะได้ประโยชน์

อะไร เพื่อความเจริญงอกงามแห่งชีวิตที่แท้จริงของเขาด้วย

คุณสมบัตินี้ของผู้ที่ประกอบด้วยสัปปุริสธรรม 7 ประการนี้ เรียกว่า สัทธัมมสมันนาคโตะ บางทีก็เรียก สัปปุริสธรรม 7 และในจุฬพนุณณมสูตร ซึ่งพระพุทธองค์ตรัสบรรยาย ความแตกต่างระหว่าง สัตบุรุษและอสัตบุรุษ ทรงแสดงถึง ลักษณะของผู้ประกอบด้วย ธรรมของสัตบุรุษ 8 ประการ (ในพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม เรียกธรรมของสัตบุรุษ 8 ประการ นี้ว่า สัปปุริสธรรม 8) ได้แก่

1) เป็นผู้ประกอบด้วยธรรมของสัตบุรุษ คือ เป็นผู้ที่มีศรัทธา มีhiri มีโอตตปปะ มีสุตะมาก มีความเพียรปรารถนาแล้ว มีสติตั้งมั่น มีปัญญา (คือ สัทธัมมสมันนาคโตะ ดังกล่าวไปแล้ว นั่นเอง)

2) เป็นผู้รักดีต่อสัตบุรุษ คือ มีสมณพราหมณ์ชนิดที่มีศรัทธา มีhiri มีโอตตปปะ มีสุตะมาก มีความเพียรปรารถนาแล้ว มีสติตั้งมั่น มีปัญญาเป็นมิตร เป็นสหาย

3) เป็นผู้มีความคิดอย่างสัตบุรุษ คือ ย่อมไม่คิดเบียดเบียนตนเอง ไม่คิดเบียดเบียนผู้อื่น ไม่คิดเบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่นทั้งสองฝ่าย

4) เป็นผู้มีความรู้อย่างสัตบุรุษคือ ย่อมไม่รู้เพื่อเบียดเบียนตนเอง ไม่รู้เพื่อเบียดเบียนผู้อื่น ไม่รู้เพื่อเบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่นทั้งสองฝ่าย

5) เป็นผู้มิถ้อยคำอย่างสัตบุรุษ คือ เป็นผู้งดเว้นจากการพูดเท็จงดเว้นจากคำพูดส่อเสียด งดเว้นจากคำหยาบ งดเว้นจากการเจรจาเพ้อเจ้อ

6) เป็นผู้มีการงานอย่างสัตบุรุษ คือ เป็นผู้งดเว้นจากปาณาติบาต งดเว้นจากอทินนาทาน งดเว้นจากกาเมสุมิฉฉาจาร

7) เป็นผู้มีความเห็นอย่างสัตบุรุษ คือ เป็นผู้มีความเห็นอย่างนี้ว่า ทานที่ให้แล้ว มีผลยัญที่บูชาแล้ว มีผล สังเวทที่บวงสรวงแล้ว มีผล ผลวิบากของกรรมที่ทำดีทำชั่ว มีอยู่โลกนี้มี โลกหน้ามี มารดามีบิดามี สัตว์ที่เป็นอุปาทิภะมี สมณพราหมณ์ทั้งหลาย ผู้ดำเนินชอบ ปฏิบัติชอบ ซึ่งประกาศ โลกนี้โลกหน้าให้แจ่มแจ้งเพราะรู้อย่างด้วยตนเอง ในโลกมีอยู่

8) ย่อมให้ทานอย่างสัตบุรุษ คือ ย่อมให้ทานโดยเคารพ ทำความอ่อนน้อมให้ทาน ให้ทานอย่างบริสุทธิ์ เป็นผู้มีความเห็นว่ามีผล จึงให้ทาน

2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

ความหมายของคุณภาพชีวิต

UNESCO (1993, หน้า40, อ้างถึงใน ชุมพร ฉ่ำแสงและคณะ, 2555, หน้า4) ได้นิยามคุณภาพชีวิตหมายถึงระดับความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม และระดับความพึงพอใจในความต้องการส่วนหนึ่งของมนุษย์ดังนั้นคุณภาพชีวิตจึงเป็นระดับของการมีชีวิตที่ดีที่มีความสุขความพึงพอใจในชีวิต และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับความเป็นในการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลในสังคม

WHO (1998, หน้า 17, อ้างถึงใน ทิพย์วัลย์ เรืองขจร, 2554, หน้า15) ให้ความหมายว่า คุณภาพชีวิตหมายถึง การรับรู้หรือความเข้าใจของปัจเจกบุคคลที่มีต่อสถานภาพชีวิตของตนเอง ตามบริบทของวัฒนธรรมและค่านิยมที่ใช้ชีวิตอยู่และสัมพันธ์กับเป้าประสงค์ ความคาดหวัง มาตรฐาน และความกังวลสนใจที่มีต่อสิ่งต่างคุณภาพชีวิตเป็นนิยามที่มีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุม เรื่องต่าง ๆ ที่สลับซับซ้อนได้แก่ สุขภาพทางกาย สภาวะทางจิต ระดับความเป็นตัวของตัวเองความสัมพันธ์ต่าง ๆ ทางสังคม ความเชื่อส่วนบุคคล และสัมพันธ์ภาพที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

Padilla and Grant (1985, หน้า45-60, อ้างถึงใน รัตนาวิ จุฑะยานนท์, 2545, หน้า10) ได้กล่าวถึงคุณภาพชีวิตว่าเป็นการรับรู้ความพึงพอใจในชีวิตที่เปลี่ยนแปลงได้ตามภาวะสุขภาพโดยวัดจากความสามารถในการทำงานที่ต่าง ๆ ของร่างกาย ทักษะคติของตนเองต่อสุขภาพความพอใจในชีวิตและความรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตได้รับการช่วยเหลือจากสังคมซึ่งคำว่าคุณภาพชีวิตนั้นเป็นชื่อใหม่ของความดั้งเดิม (Old Notion) ซึ่งเรียกกว้าง ๆ ว่าการเป็นอยู่ที่ดี (Well-Being) คือการเป็นอยู่ที่ดีของตนเอง และสิ่งแวดล้อมตามสภาพทั่วไปในด้านส่วนบุคคล คุณภาพชีวิตจะแสดงออกในรูปของความต้องการ (Want) เมื่อได้รับการตอบสนองแล้วทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความสุขหรือความพึงพอใจแต่ในทางสังคมและสภาพแวดล้อมการมีชีวิตอย่างมีคุณภาพต้องไม่เป็นการระหรือก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม

Nicholas Bennet (1975, หน้า 1, อ้างถึงใน จักรี สว่างไพโร, 2525, หน้า 6) ได้อธิบายถึงชีวิตที่มีคุณภาพแท้คุณภาพชีวิต โดยกล่าวว่า คนที่แตกต่างกันทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมยอมให้ความหมายคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ไม่มีวิธีการตายตัวใด ๆ ที่จะวัดคุณภาพชีวิตของบุคคล Nicholas Bennet จึงได้แบ่งชีวิตที่มีคุณภาพออกเป็น 2 ระดับระดับแรก เกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตได้แก่ความจำเป็นพื้นฐาน อาหาร ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม สุขภาพ มีความมั่นคงและอิสระจากความไม่ถูกต้องระดับสองเกี่ยวข้องกับความต้องการซึ่งเป็นที่พอใจของแต่ละบุคคล เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยละเอียดดังนี้มีค่านิยมที่เหมาะสมกลมกลืนกับสังคมวัฒนธรรม การเมืองและสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งซึ่งแต่ละบุคคลสามารถใช้เป็นรากฐานการตัดสินใจอันสำคัญของชีวิตมีความสมดุลระหว่างความปรารถนาและความเป็นไปได้ที่จะบรรลุถึงความปรารถนา การมีจุดมุ่งหมายในชีวิต สิ่งที่ต้องการและสังคมหรือสิ่งแวดล้อมนั้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการนั้นได้

Sharma (1975, หน้า 4, อ้างถึงใน จักรี สว่างไพโร, 2525, หน้า 7) ได้เสนอความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่า คุณภาพชีวิตเป็นความคิดรวบยอดที่ซับซ้อน เป็นทั้งความพึงพอใจ อันเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจและด้านสังคมในระดับจุลภาพและมหัพภาค

Berghom and Others (1981, หน้า 66, อ้างถึงใน เบญจวรรณ คุณรัตนารณ์, 2540, หน้า 20) ได้กล่าวถึงคุณภาพชีวิตคือการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในปัจจุบันตามองค์ประกอบที่เป็นตัวบ่งชี้ต่างๆ

Yong and Longman (1983, หน้า 43, อ้างถึงใน เบญจวรรณ คุณรัตนภรณ์, 2540, หน้า 23) กล่าวว่าคุณภาพชีวิตเป็นระดับความกลมกลืนอิมปกติสุข(Sense of Well-being)ของบุคคลซึ่งเป็นผลต่อความพึงพอใจแต่ละด้านของชีวิตที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั้นกรมการพัฒนาชุมชน (2537, หน้า 31, อ้างถึงใน วิไลลักษณ์ตั้งเจริญ, 2544, หน้า 29) คุณภาพชีวิตหมายถึงการดำรงชีวิตของมนุษย์ในระดับที่เหมาะสมตามความจำเป็นพื้นฐานที่ได้กำหนดไว้ในสังคมหนึ่ง ในช่วงเวลาหนึ่งคือ การที่จะกล่าวว่าประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ก็ต่อเมื่อประชาชนในครอบครัวหรือชุมชนนั้นมีชีวิตความเป็นอยู่บรรลุตามความจำเป็นพื้นฐานครบถ้วนทุกประการ ซึ่งเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานที่กำหนดไว้แล้วนั้นสามารถแปรเปลี่ยนไปได้ตามสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในขณะนั้น

พัฒนา กิติพราภรณ์ (2531, หน้า 43) ได้ให้คำจำกัดความของคุณภาพชีวิต คือ ชีวิตที่มีความสุข ซึ่งความสุขนั้นเกิดจากความสุข 2 ทางได้แก่ความสุขทางกาย หมายถึง ความเป็นอยู่ที่ดี เช่น มีที่อยู่อาศัย มีสุขภาพ และ Health Care ที่ดีมีสาธารณูปโภค เช่น การคมนาคมที่ดี มีสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศที่บริสุทธิ์ และยังรวมไปถึงการพักผ่อนและสันทนาการที่ดีตามสมควรอีกด้วย และความสุขทางใจที่ได้จากการรู้จักพอดี ความพอใจในสถานภาพที่เป็นอยู่ การมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความรักความอบอุ่นผูกพันในครอบครัวและเพื่อนมนุษย์มีความอดทนเสียสละทำประโยชน์แก่สังคม

อัจฉรา นวจินดา และ ขจีรส ภิรมย์ธรรมศิริ (2534, หน้า 41-56) ได้นิยามความหมายของคุณภาพชีวิต คุณภาพชีวิตของบุคคลคือการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับความพึงพอใจจากการได้รับสิ่งตอบสนองจากสิ่งที่ต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมอย่างสร้างสรรค์และได้รับการสนองตอบความต้องการของตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิต ความต้องการทางด้านสังคมและจิตใจ

ประภาพร จินันทุยา (2536, หน้า 10) กล่าวถึง คุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตของบุคคลต่อองค์ประกอบที่เป็นตัวบ่งชี้ของคุณภาพชีวิต ได้แก่ สุขภาพ สภาพแวดล้อม สถานภาพทางเศรษฐกิจการพึ่งพาตนเองและการทำกิจกรรมทางสังคม

ศรีเมือง พลึงฤทธิ์(2547, หน้า 19)ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิตนั้นเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทั้งภายในและภายนอกของมนุษย์ได้แก่ ด้านจิตใจ ความรู้ความสามารถ อารมณ์แลความรู้สึกและด้านร่างกายคือความมีสุขภาพกายที่ดีสภาพความเป็นอยู่และสภาพการดำรงชีวิตที่ดีในสังคม ฉะนั้นคุณภาพชีวิตที่ดีจึงเป็นชีวิตที่มีความสุขกาย สุขใจ และสามารถดำรงชีวิตด้วยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและบริบทของสังคมได้ตามสภาวะ

สรุปความหมายของคุณภาพชีวิตตามที่ได้ศึกษามา หมายถึงการรับรู้ถึงความพึงพอใจในการดำรงชีวิตการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีในด้านต่างๆ ที่สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิตและส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในทิศทางที่ดีได้แก่ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ

ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นจะต้อง ไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่ตนเองและสังคมนี้คือการมีสุขภาพที่ดี

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักสัปปริสรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

การพัฒนาตน ตรงกับภาษาอังกฤษว่า self-development แต่ยังมีที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าพัฒนาตนและมักใช้แทนกันบ่อย ๆ ได้แก่ การปรับปรุงตน (selfimprovement) การบริหารตน (self-management) และการปรับตน (selfmodification) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงตัวเองให้เหมาะสมเพื่อสนองความต้องการและเป้าหมายของตนเอง หรือเพื่อให้สอดคล้องกับสิ่งที่สังคมคาดหวัง ความหมายที่ 1) การพัฒนาตนคือ การที่บุคคลพยายามที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนด้วยตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิมเหมาะสมกว่าเดิม ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรม แสดงพฤติกรรม เพื่อสนองความต้องการ แรงจูงใจ หรือเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ ความหมายที่ 2) การพัฒนาตนคือ การพัฒนาศักยภาพของตนด้วยตนเองให้ดีขึ้นทั้งร่างกาย จิตใจอารมณ์ และสังคมเพื่อให้ตนเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นตลอดจนเพื่อการดำรงชีวิตอย่างสันติสุขของตนการพัฒนาศักยภาพ หมายถึง กระบวนการ ฝึกอบรมเพิ่มเสริมสร้าง เพิ่มพูนความรู้ทักษะหรือความชำนาญเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ (เสถียร เหลืองอราม, 2533, หน้า 173) ทรัพยากรบุคคลเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดในการบริหารองค์การ ผู้บริหารทำหน้าที่ในการบริหารบุคคลให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ลดความเครียดในการปฏิบัติงาน ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารเองย่อมต้องมีวิธีบริหารตนเองเพื่อให้เป็นผู้บริหารที่ดี เก่ง และมีความสุข การบริหารตนเองตามหลักบริหารทั่วไป หมายถึง การทำให้งานต่าง ๆ ที่ตั้งเป้าหมายไว้สำเร็จลุล่วงด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความหมายโดยทั่วไป หมายถึง วิธีการดำเนินการควบคุม ปรับปรุง และพัฒนาตนเองเพื่อความงอกงามของชีวิตในด้านต่าง ๆ วิธีการตนเอง

1. มีความใฝ่รู้กระตือรือร้น ตื่นตัวที่จะแสวงหาความรู้พัฒนาตนเองในทางบวกและสร้างสรรค์ตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

2. มีความคิดที่ดี คือ ความคิดทางบวก เป็นความคิดที่นำความสุขมาให้ตนเอง และผู้อื่น ช่วยให้มองโลกในแง่ดี จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี มีกำลังใจและพลังที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จ

3. บริหารเวลา คือ การจัดการงานที่ดี จัดสรรเวลาทำสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ หัวใจของการบริหารเวลา คือ การจัดลำดับความสำคัญของงาน และการมอบหมายงานให้บุคคลที่เหมาะสมทำแทนสร้างวินัยที่ดีในการทำงานคือ ความตรงต่อเวลา ความมีระเบียบในการทำงาน จะช่วยลดขั้นตอนการค้นหาสิ่งของ ลดความหงุดหงิด เสียเวลา สับสน ลืม หรือละเลยงานบางชิ้นไป ความมีระเบียบจะเป็นรากฐานของการทำงานอย่างเป็นระบบคนเราทุกคนไม่ว่าจะจนหรือรวยก็มีเวลาเท่ากัน แต่อย่างไรก็ตาม คนที่จะประสบความสำเร็จและมีความสุขในการใช้ชีวิต มองว่าคนคนนั้นจะต้องรู้จักใช้เวลาที่เขาให้ให้เป็นประโยชน์การใช้เวลา ให้เป็นประโยชน์เกี่ยวข้องกับ

การบริหารเวลา หากเราสามารถจัดการได้ว่าวันหนึ่งเราจะทำอะไรบ้าง หรือแม้แต่วางแผนว่าวันพรุ่งนี้ วันมะรืนเราจะทำอะไรบ้าง ก็น่าจะทำให้เวลาที่ความหมายที่ 2 การพัฒนาตนคือการพัฒนาศักยภาพ ของตนด้วยตนเองให้ดีขึ้นทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อให้ตนเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพ ของสังคมเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ตลอดจนเพื่อการดำรงชีวิตอย่างสันติสุขของการพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการฝึกอบรมเพิ่มเสริมสร้าง เพิ่มพูนความรู้ทักษะหรือความชำนาญ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ (เสถียร เหลืองอร่าม, 2533, หน้า173) ทรัพยากรบุคคลเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ ที่สุดในการบริหารองค์การผู้บริหารทำหน้าที่ในการบริหารบุคคล ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ลดความเครียดในการปฏิบัติงาน ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารเอง ย่อมต้องมีวิธีบริหารตนเองเพื่อให้เป็น ผู้บริหารที่ดี เก่งและมีความสุขการบริหารตนเอง ตามหลักบริหารทั่วไป หมายถึง การทำให้งานต่าง ๆ ที่ตั้งเป้าหมายไว้สำเร็จลุล่วงด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความหมายโดยทั่วไป หมายถึง วิธีการดำเนินการควบคุมปรับปรุงและพัฒนาตนเองเพื่อความงอกงามของชีวิตในด้านต่าง ๆ วิธีการบริหารตนเอง

3.1 มีความใฝ่รู้ กระตือรือร้น ตื่นตัวที่จะแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองในทางบวกและ สร้างสรรค์ตลอดเวลา เพื่อให้ทันต่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

3.2 มีความคิดที่ดี คือความคิดทางบวก เป็นความคิดที่นำความสุขมาให้ตนเอง และผู้อื่น ช่วยให้มองโลกในแง่ดี จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี มีกำลังใจและพลังที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จ

3.3 บริหารเวลา คือ การจัดการงานที่ดี จัดสรรเวลาทำสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้สำเร็จลุล่วง ด้วยดีให้เกิดประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ หัวใจของการบริหารเวลา คือ การจัดลำดับความสำคัญของงาน และการมอบหมายงานให้บุคคลที่เหมาะสมทำแทนสร้างวินัยที่ดีในการทำงาน คือความตรงต่อเวลา ความมีระเบียบในการทำงาน จะช่วยลดขั้นตอนการค้นหาสิ่งของ ลดความหงุดหงิดเสียเวลาสับสน ลืม หรือละเลยงานบางชิ้นไป ความมีระเบียบจะเป็นรากฐานของการทำงานอย่างเป็นระบบ คนเราทุกคน ไม่ว่าจะจนหรือรวยก็มีเวลาเท่ากัน แต่อย่างไรก็ตามคนที่ประสบความสำเร็จและมีความสุขในการ ใช้ชีวิตผมมองว่าคนคนนั้นจะต้อง รู้จักใช้เวลาที่เขาให้ให้เป็นประโยชน์ก็ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ถ้าเรา สามารถจัดการได้ว่าวันหนึ่ง เราจะทำอะไรบ้าง หรือแม้แต่วางแผนว่า วันพรุ่งนี้วันมะรืน เราจะทำ อะไรบ้างที่เกิดประโยชน์สูงสุดกับตัวเราเองและถ้าเป็นไปได้กว่านั้นก็น่าจะเกิดประโยชน์กับคนรอบข้าง และสังคมบ้างไม่มากก็น้อย

3.3.1 สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับคนในองค์กร เพื่อการร่วมมือกัน ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดี ในการทำงานการมีบรรยากาศ พุดจาอย่างสร้างสรรค์ พุดชมเชย ขอโทษและยอมรับความผิดพลาด ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ประสานความเข้าใจ ลดความขัดแย้งในการทำงาน

3.3.2 สร้างความเข้มแข็งทางกายและทางจิต การออกกำลังกายช่วยให้ร่างกายแข็งแรง

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การคุณภาพชีวิตของประชาชนและคุณภาพชีวิตกลุ่มประชากรผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาพรวมตามพื้นที่ต่าง ๆ ผู้วิจัยรวบรวมได้ดังนี้

1. เจษฎา บุญทา (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 255 คน โดยใช้เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตของสุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุลและคณะ ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยรวมอยู่ในระดับดี ร้อยละ 79.49 จิตใจมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ร้อยละ 82.93 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ร้อยละ 85.20 ด้านสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ร้อยละ 81.21

2. มณัฐกร คงทอง (2554, หน้า 50-53) ได้ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุชุมชนริมทางรถไฟภายในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 286 คน จาก 27 ชุมชน ผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสุขภาพร่างกายและด้านจิตใจผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสัมพันธภาพทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ แหล่งที่มาของรายได้ ความเพียงพอของรายได้กับการดำรงชีพ ลักษณะการอยู่อาศัยในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุชุมชนริมทางรถไฟภายในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ส่วนเพศ สถานภาพสมรส พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ชุมชนริมทางรถไฟภายในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่

3. ปรางทิพย์ ภักดีศิริไพรวัลย์ (2559, หน้า 84-87) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ หมู่ 11 ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคำ จังหวัดลำปาง พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตโดยใช้แบบชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) ระดับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตดีมาก ด้านจิตใจ มีระดับคุณภาพชีวิตดีมาก ด้านสิ่งแวดล้อมมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตดีมาก และคุณภาพชีวิตโดยรวมมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตดี เมื่อใช้แบบชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอพบว่าระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสัมพันธภาพผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสิ่งแวดล้อม ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ด้านโครงการภายในชุมชน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอโดยรวม ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างตัวแปรกับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน พบว่า ตัวแปรในด้านเพศ อายุการศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม เมื่อวัดด้วยแบบชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก

4. รันยา สกลิต (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับ

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบล เกาะชนุน อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สูงอายุ จำนวน 309 คน สุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน เก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2556 ถึง 31 ธันวาคม 2556 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า (1) ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (2) ระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับสูง (3) เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว สถานะในครอบครัว รายได้ต่อเดือน ภาระหนี้สิน การเป็นสมาชิกชมรม ผู้สูงอายุ ผู้ดูแลเมื่อยามเจ็บป่วย มีความสัมพันธ์กับ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. อายุ สถานภาพสมรส รายจ่ายต่อเดือน และโรคประจำตัว ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

5. ทวีศักดิ์ สุขกมล (2560, หน้า 166) ได้ศึกษาการใช้หลักสัปปุริสธรรมในการบริหารงาน เจริญบูรณาการของผู้บริหาร เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพรวัว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า พระพุทธเจ้าทรงแสดงหลักสัปปุริสธรรมแก่บริษัทตามโอกาสสถานที่ต่าง ๆ กัน พระองค์ทรงแสดง คุณสมบัติของภิกษุที่เป็นผู้ควรแก่ของที่เขานำมาถวาย เป็นนาบุญอันยอดเยี่ยมของโลก จะต้อง ประกอบด้วยธรรม 7 ประการ คือ (1) อัมมัญญตา (เป็นผู้รู้จักเหตุ) (2) อัตถัญญตา (เป็นผู้รู้จักผล) (3) อตตัญญตา (เป็นผู้รู้จักตน) (4) มัตตัญญตา (เป็นผู้รู้จักประมาณ) (5) กาลัญญตา (เป็นผู้รู้จักกาล) (6) ปริสสัญญตา (เป็นผู้รู้จักบริษัท) (7) ปุคคลัญญตา (เป็นผู้รู้จัก บุคคล) ผู้ที่ประกอบด้วยหลักสัปปุริสธรรม 7 ประการ ดังกล่าวย่อมเป็นผู้ควรแก่การค้ำับ นับถือ ยก ย่อง ของบุคคลทั้งหลาย ผู้นั้นย่อมได้ชื่อว่า เป็นผู้ที่พระพุทธเจ้ายกย่องว่าเป็น “สัตบุรุษ” หรือ “คนดีแท้” การกระทำหรือพฤติกรรมของเขามี ความเหมาะสมถูกต้องดีงามย่อมนำประโยชน์มาให้ทั้งแก่ ตนเองและผู้อื่น ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการ บริหารงานจากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านในอดีตจนถึงปัจจุบันที่ได้เสนอไว้ในกระบวนการ บริหารงานทั้งหมดมีความคล้ายคลึงกัน และยังเป็นทฤษฎีที่ใช้การได้ดีไม่ล้าสมัย เพื่อให้ได้มาซึ่งการ บริหารงานที่มีความเหมาะสมกับยุคสมัยใหม่ มีนักวิชาการทางการบริหารส่วนใหญ่ได้ศึกษาและ วิเคราะห์แนวความคิดทั้งหมดและสรุปว่ากระบวนการจัดการควรจะมีเพียง 4 ขั้นตอน คือ (1) การวางแผน (2) การจัดองค์การ รวมทั้งการจัดคนเข้าทำงานด้วย (3) การอำนวยการหรือการชี้นำ (4) การควบคุม ติดตามผลการทำงาน และในปัจจุบันการบริหารงานของ ผู้บริหารองค์การต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชนจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการเข้ามาสนับสนุนองค์การ ดังนั้นการนำหลักวิชาการ ตามกระบวนการบริหารจัดการมาใช้จึงมีความสำคัญมาก เพราะเป็นเทคนิคและวิธีการในการ ดำเนินงานให้องค์การปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่วนการบูรณาการโดย ภาพรวมแล้ว เป็นการนำสิ่งหนึ่งเข้ารวมกันกับอีกสิ่งหนึ่งหรือผสมผสานรวมกันให้กลมกลืน

จากส่วนย่อยทำให้สมบูรณ์สมดุลจนเกิดความเป็นองค์รวมในตัวเอง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่ เป็นองค์กรส่วนท้องถิ่นที่ประสานงานสนับสนุน การดำเนินงานและสนองนโยบายของภาครัฐ และเป็นหน่วยงานหลักในการ ส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลป่าไผ่ อาจแยกได้เป็น 4 ด้าน คือ (1) ด้านหลักการบริหารงาน (2) ด้านการจัดทำนโยบายและแผนยุทธศาสตร์หรือโครงการต่าง ๆ (3) ด้านการบริหารบุคคล (4) ด้านการบริหารงานคลัง ทั้งนี้ทางเทศบาลได้ยึดหลักธรรมาภิบาล ยึดระเบียบตามหลักกฎหมาย เป็นต้น ในการขับเคลื่อนการบริหารงานทั้ง 4 ด้านดังกล่าว และมี โครงสร้างการแบ่งอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน จากการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์การใช้หลักสัปปุริสธรรมในการบริหารงาน เชียงบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพิจารณาหลัก สัปปุริสธรรมในแต่ละด้านมีการนำมาใช้ในการบริหารงานเชิงบูรณาการครบทั้ง 7 ด้าน แต่ไม่เด่นชัด เป็นการแฝงหลอมรวมอยู่ในหลักการบริหารงานภาครัฐ ซึ่งเน้นเรื่องเทคนิคและวิธีการในการ ดำเนินงานด้านการบริหารงานของเทศบาล

6. ปกรณ์ สุขธรรมนิยม (2560, หน้า 55-56) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัย อยู่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เป็นการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตตลอดจน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว โดยวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ฐานะทาง ครอบครัว สมาชิกในครอบครัวและอาชีพของประชาชนในพื้นที่ จำนวน 397 คน ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ประการที่หนึ่ง ภาพรวมระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับคุณภาพชีวิต ด้านสังคมมีระดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสุขภาพ ตามลำดับ ประการที่สอง เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตตามตัวแปรซึ่งจำแนกตามเพศอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ฐานะทางครอบครัว สมาชิกในครอบครัว และอาชีพ พบว่า โดยรวมคุณภาพชีวิตของประชาชนไม่แตกต่างกัน ประการสุดท้าย การรณรงค์เรื่องประหยัดพลังงาน การปราบปรามแรงงานผิดกฎหมาย การจัดตั้งตำรวจชุมชน การฝึกอบรมการดับเพลิงเบื้องต้น การป้องกันโรคไข้เลือดออก และการคุมกำเนิดสุนัขและแมว เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ ประชาชนต้องการให้เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ดำเนินการ

7. อนรรฆ อีสเฮาะ (2561, หน้า 56-57) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพ ชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม และเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง

374 คน ผลการศึกษา พบว่า (1) คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอสองขลาง จังหวัดสงขลา พบว่า โดยภาพรวมคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชนมีความพึงพอใจในภาวะสุขภาพของตนเอง มีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ (ทั้งเรื่องงานหรือเรื่อง การดำเนินชีวิตประจำวัน) และมีความรู้สึกพึงพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำ มา โดยมีการเจ็บป่วยตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัวส่งผลเพียงเล็กน้อยที่ทำให้ไม่ สามารถทำในสิ่งที่ต้องการได้ สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข มีความพึงพอใจกับการนอน หลับพักผ่อนเพียงพอ (2) ลักษณะของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ประชาชนที่มี สถานภาพสมรส (อยู่ด้วยกัน) มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ก็จะมีรายได้ที่ได้รับแตกต่างกันออกไปตาม ลักษณะของการประกอบอาชีพ เนื่องจากกลุ่มที่มีการสมรสและอยู่กันเป็นครอบครัวหรืออาศัย อยู่ด้วยกัน มีการปรึกษาหารือหรือดูแลซึ่งกันและกัน ภายในครอบครัว สามี ภรรยา และบุตร จึงรู้สึกว่า ตนเองมีความมั่นคง เนื่องจากมีคนในครอบครัว คอยประคับประคองหรือดูแล การมีระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน ภายในครอบครัว รายได้แต่ละคนจึงมีความแตกต่างกันสามารถนำมาจุนเจือหรือใช้จ่าย ภายในครอบครัวได้ หรือมีรายได้เพียงพอต่อการใช้ชีวิตในแต่ละวัน (3) ข้อเสนอแนะ ด้านร่างกาย ควรส่งเสริมโยบายเพิ่มลานกีฬา จัดหาเครื่องออกกำลังกายให้บริการประชาชน รวมถึงการร่วมมือ กับหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ด้านจิตใจ ควรจัดให้มีจุดบริการให้คำปรึกษา เพิ่มช่องทางการจัดตั้ง กลุ่มและการแสดงออกของกลุ่มต่างๆ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ควรจัด กิจกรรมที่ส่งเสริม ความสัมพันธ์ในครอบครัวหรืออาจสร้างกิจกรรมอื่น เพื่อให้ประชาชนลดความคิดในเรื่องเพศแล้วหันมา สนใจในเรื่องของส่วนรวม และด้านสิ่งแวดล้อม ควรส่งเสริมโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้น เศรษฐกิจหรือเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในภาพรวม

2.5 บริบทพื้นที่ศึกษา

ข้อมูลทั่วไปตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

1. ประวัติความเป็นมาของตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ตำบลเขารูปช้างเป็นตำบลหนึ่งจากจำนวน 6 ตำบล ของอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ตำบล เขารูปช้าง มีจำนวน 46 หมู่บ้าน เริ่มจัดตั้งเป็นตำบลเมื่อ พ.ศ. 2538 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2550 ต่อจากนั้นได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษายกฐานะสภาตำบล เป็นเทศบาลเมืองเขารูปช้าง เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2554 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยหน้าที่โดยที่ เทศบาลตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ซึ่งมีราษฎรตั้งแต่นั้นมีขึ้นคนขึ้นไป ทั้งมี รายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มีความประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลเมือง และกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เทศบาลตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เข้าเงื่อนไขหลักเกณฑ์ตามมาตรา 10

แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 สมควรให้เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลเมืองตามความประสงค์อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 10 และมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงประกาศเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เป็นเทศบาลเมืองเขารูปช้างให้คำบรรยายเขต และแผนที่แนบท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย และให้พ้นสภาพแห่งการเป็นเทศบาลตำบลนับแต่ วันที่ได้ถูกเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลเมืองเป็นต้นไป บรรดาทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และสิทธิเรียกร้อง ของเทศบาลตำบลให้โอนไปเป็นของเทศบาลเมืองที่เปลี่ยนแปลงฐานะในขณะเดียวกันนั้นและบรรดา เทศบัญญัติที่ได้ใช้บังคับอยู่ก่อนแล้วคงให้ใช้บังคับต่อไป ตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป ประกาศ ณ วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2554 (หน้า 41 เล่ม 128 ตอน พิเศษ 61 ง ราชกิจจานุเบกษา 1 มิถุนายน 2554) ให้กำหนดเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ไว้ดังนี้

หลักเขตที่ 1 ตั้งอยู่ตรงบริเวณปลายคลองสำโรง ด้านทะเลสาบสงขลา (ตรงกับหลักเขตที่ 4 ของเทศบาลนครสงขลา) บริเวณพิกัด PJ 765939 ด้านเหนือ จากหลักเขตที่ 1 เป็นเส้นเลียบบึงกลาง คลองสำโรง ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างเทศบาลนครสงขลา กับตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา ไปทาง ทิศตะวันออกเฉียงเหนือถึงหลักเขตที่ 2 (ตรงกับหลัก เขตที่ 3 ของเทศบาลนครสงขลา) ซึ่งตั้งอยู่ตรง บริเวณปากคลองสำโรง ด้านทะเลหลวงอ่าวไทย บริเวณพิกัด PJ 791939 รวมระยะประมาณ 6000 เมตร ด้านตะวันออก จากหลักเขตที่ 2 เป็นเส้นเลียบบริมฝั่งทะเลหลวงอ่าวไทยไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ถึง หลักเขตที่ 3 ซึ่งตั้งอยู่บริเวณจุดบรรจบระหว่างเส้นแบ่งเขตตำบลเกาะแต้วกับตำบลเขารูปช้าง อำเภอ เมืองสงขลาบริเวณพิกัด PJ 827891 รวมระยะประมาณ 5000 เมตรด้านใต้จากหลักเขตที่ 3 เป็นเส้น เลียบตามแนวเส้นแบ่งเขตระหว่างตำบลเกาะแต้วกับตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา ไปทางทิศ ตะวันตกเฉียงใต้ ผ่านบริเวณทางโค้งกร้อย อสจ.สข.ด้านทิศเหนือแล้วไปตามฝั่งเหนือของถนน หน้ากร้อย อสจ.สข. ถึงหลักเขตที่ 4 ซึ่งตั้งอยู่ตรงจุดที่ถนนหน้ากร้อย อสจ.สขบรรจบกับ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 408 (ตอนสงขลา - นาทวี) ตรงกิโลเมตรที่ 5+300 บริเวณพิกัด PJ 803884รวมระยะประมาณ 2,500 เมตรจากหลักเขตที่4 เป็นเส้นเลียบบตามแนวกึ่งกลางทางหลวง แผ่นดินหมายเลข 408 (ตอนสงขลา - นาทวี) ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ถึงหลักเขตที่ 5 ซึ่งตั้งอยู่ บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 408 (ตอนสงขลา - นาทวี) ตรงกิโลเมตรที่ 5+400 บริเวณพิกัด PJ803882 รวมระยะประมาณ 100 เมตร จากหลักเขตที่ 5 เป็นเส้นเลียบบตามแนวถนนหน้าวัดแหลมอุทิศ ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างตำบลเกาะแต้วกับตำบลเขารูปช้างอำเภอเมืองสงขลา ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ผ่านคลองวัดแหลมอุทิศผ่านช่องเขาเทียมดาถึงหลักเขตที่ 6ซึ่งตั้งอยู่ตรงบริเวณจุดสูงสุดของ เขาเทียมดาและเป็นจุดบรรจบของตำบลเกาะแต้วและตำบลเขารูปช้างอำเภอเมืองสงขลาบริเวณพิกัด

PJ 773875 รวมระยะประมาณ 3,400 เมตรด้านตะวันตก จากหลักเขตที่ 6 เป็นเส้นเลยตามแนวเส้นเขาเทียมดา ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างตำบลพะวงกับตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา แล้วไปตามกึ่งกลางคลองเสา (คลองบางตาน) ถึงหลักเขตที่ 7 ซึ่งตั้งอยู่บริเวณจุดบรรจบระหว่างคลองเสา (คลองบางตาน) กับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 407 (ตอนสงขลา -หาดใหญ่) ตรงกิโลเมตรที่ 8+300 บริเวณพิกัด PJ 762898 รวมระยะประมาณ 2,700 เมตร จากหลักเขตที่ 7 เป็นเส้นเลยตามแนวกึ่งกลางคลองเสา (คลองบางตาน) ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือแล้วไปตามถนนทางเข้าหมู่บ้านเปรมสุข (ถนนกาญจนวนิช ซอย 59) จนสิ้นสุดถนนแล้วไปตามกึ่งกลางคลองท่าเรือถึงหลักเขตที่ 8 ซึ่งตั้งอยู่ตรงบริเวณจุดที่ปากคลองท่าเรือบรรจบกับทะเลสาบสงขลาบริเวณพิกัด PJ 759925 รวมระยะประมาณ 3,500 เมตร จากหลักเขตที่ 8 เป็นเส้นเลยบริมฝั่งทะเลสาบสงขลา ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือจนบรรจบกับหลักเขตที่ 1 รวมระยะประมาณ 2,000 เมตร ดังปรากฏตามแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับนี้ตามเส้นแบ่งแนวเขตที่กล่าวไว้ ให้มีหลักเขตย่อปักไว้เพื่อแสดงแนวเขตตามสมควร

2. ขนาดที่ตั้ง

ตำบลเขารูปช้างขึ้นตรงกับการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ปัจจุบันขึ้นตรงกับสำนักงานเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ตั้งอยู่หมู่ที่ 10 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ระยะทางห่างจากศาลากลางจังหวัดสงขลาประมาณ 5 กิโลเมตรเนื้อที่ขนาดพื้นที่เทศบาลเมืองเขารูปช้างมีเนื้อที่ทั้งหมด 27.49 ตารางกิโลเมตร หรือ 17,181 ไร่ แบ่งเป็น 3 เขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย หมู่ที่ 1,2,8 และ 9 เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย หมู่ที่ 4,5 และ 6 และเขตเลือกตั้งที่ 3

3. ลักษณะภูมิประเทศ

เทศบาลเมืองเขารูปช้างมีสภาพทางกายภาพเป็นพื้นที่เชิงเขา ด้านตะวันตกตอนล่างเป็นพื้นที่ราบ ด้านตะวันออกติดกับฝั่งอ่าวไทย โดยทิศเหนือ จดเทศบาลนครสงขลาทิศใต้ จดเทศบาลตำบลเกาะเต่าและเทศบาลตำบลพะวงทิศตะวันออก จดอ่าวไทย ทิศตะวันตก จดทะเลสาบสงขลา (แผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลเมืองเขารูปช้าง พ.ศ. 2561-2565)

4. ลักษณะภูมิอากาศ

เทศบาลเมืองเขารูปช้างตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของมรสุมเมืองร้อนมีลมมรสุมพัดผ่าน คือลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ จากการพัดผ่านของลมมรสุมที่มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณแตกต่างกัน ทำให้ในพื้นที่มี 2 ฤดู คือฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลาเป็นช่องว่างระหว่างฤดูมรสุมหลังจากสิ้นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาวแล้ว อากาศจะเริ่มร้อนและมีอากาศร้อนจัดที่สุดในเดือนเมษายนฤดูฝน แบ่งออกเป็น 2 ระยะเวลา ฤดูฝน จากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ฝนเคลื่อนตัวมา

จากด้านตะวันตก (ทะเลอันดามัน ส่วนมากฝนตกในช่วงบ่ายถึงค่ำปริมาณและการกระจายของฝนจะน้อยกว่าช่วงมรสุมตะวันออกฤดูฝน จากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ฝนเคลื่อนตัวมาจากด้านตะวันออก (อ่าวไทย) ฝนจะตกชุกหนาแน่น

5. ด้านการศึกษา

ตำบลเขารูปช้างมีโรงเรียนระดับประถม จำนวน 3 โรงเรียน (โรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 1 โรงเรียน) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1

6. ด้านสาธารณสุข

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำนวน 2 แห่ง ประกอบด้วยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขารูปช้าง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านทุ่งใหญ่

7. ด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการตามนโยบายกระทรวงมหาดไทย ในการรักษาความสงบเรียบร้อย และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนนักท่องเที่ยว ตลอดจนได้รณรงค์ในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดและแหล่งอบายมุขต่างๆ โดยการร่วมมือของฝ่ายตำรวจ ทหาร ฝ่ายปกครอง และชุมชน

8. ด้านจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน

หมายถึง ความรู้ของชาวบ้านในท้องถิ่น ซึ่งได้มาจากประสบการณ์และความเฉลียวฉลาดของชาวบ้าน รวมทั้งความรู้ที่สั่งสมมาแต่บรรพบุรุษสืบทอดจากรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งระหว่างสืบทอดมีการปรับปรุงยุคและเปลี่ยนแปลง จนอาจเกิดความรู้ใหม่ตามสภาพการณ์ทางสังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาเป็นความรู้ที่ประกอบไปด้วยคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวบ้านในวิถีดั้งเดิม

9. ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาตำบลเขารูปช้าง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และโครงข่ายคมนาคม แนวทางการพัฒนา ก่อสร้างและปรับปรุงเส้นทางคมนาคมทั้งทางบก จัดให้มีไฟฟ้าสาธารณะ และขยายระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการครอบคลุมทุกพื้นที่-ก่อสร้าง และพัฒนาแหล่งน้ำให้ครอบคลุม และเพียงพอการใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี แนวทางการพัฒนาส่งเสริมการสาธารณสุข การบริการสุขภาพอย่างทั่วถึง ให้การสงเคราะห์เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และประชาชนผู้ด้อยโอกาส จัดการศึกษาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่บูรณาการให้ผสมกลมกลืนกับท้องถิ่น ส่งเสริมและพัฒนาด้านการศึกษาทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการจัดการชุมชน/สังคม และความมั่นคงปลอดภัย แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว ชุมชน สังคม และการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ยาเสพติดจัดระบบการรักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน-อนุรักษ์ฟื้นฟู และใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และขยะแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า และการท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาการรวมกลุ่มอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีมาตรฐานส่งเสริม และจัดทำแผนการท่องเที่ยว การบริการ และการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวแบบองค์รวม

ยุทธศาสตร์ ที่ 6 การพัฒนาศาสนา ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น แนวทางการพัฒนาส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนา ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมและอนุรักษ์โบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาการเมือง การบริหารจัดการที่ดี แนวทางการพัฒนาส่งเสริมระบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการสนับสนุนทรัพยากรการบริหารในการให้บริการประชาชนส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรของท้องถิ่นทุกระดับ

2.6 สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยจุดประสงค์เพื่อต้องการปรับปรุงเรื่องของการใช้ชีวิตการเป็นอยู่ของคนในชุมชนตำบลเขารูปช้างเพื่อยกระดับชีวิตเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนคนในชุมชนให้อยู่ดีมีสุขขึ้นโดยการใช้หลักพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นหลักศาสนาของไทยเรา และอีกประเด็นเรื่องของการเป็นอยู่แบบไม่ระเบิดขึ้นโดยเฉพาะเด็กเยาวชนไทยที่กำลังจะเกิดการใช้ชีวิตแบบคนรุ่นใหม่ที่ไม่มีความผูกพันและกำกับการใช้ชีวิตแบบไม่มีการเห็นใจกันเกิดการก้าวร้าวส่งผลและพฤติกรรม การเรียนทำให้สัมพันธ์ของไทยไปสิ่งเหล่านี้จะต้องรับการดูแลอย่างใกล้ชิดของคนในชุมชนมิให้เกิดเรื่องเหล่านี้ในชุมชนเช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาภาวะเป็นพิษเป็นต้นประเทศต่าง ๆ จึงพยายามอย่างเต็มที่ในการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น เพื่อช่วยให้สมาชิกทุกคนในสังคมกินดีอยู่ดี มีความสุขสมบูรณ์ประโยชน์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตมีดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพชีวิตช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมโดยมีแนวทางในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นซึ่งส่งผลให้สังคมมีความสงบสุขไปด้วย

2. การพัฒนาคุณภาพชีวิต กระตุ้นให้บุคคลและสังคมเกิดความกระตือรือร้นคิดที่จะปรับปรุงตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

3. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลรู้จักใช้ปัญญา มีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม หลักการบริหารเพื่อมาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม

4. การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้บุคคลและสังคมอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งและปัญหาสังคม

5. การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลและสังคม ที่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เกิดความร่วมมือร่วมใจ ในการส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและค่านิยมที่ดีงามให้เกิดขึ้นในสังคม ดังจะเห็นได้ว่าหากคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีคุณภาพที่ดี ย่อมนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาเองในฐานะที่เป็นผู้อาศัยอยู่ในชนบทได้สังเกตการณ์คนในชุมชนตั้งแต่การเป็นอยู่การใช้ชีวิตแบบคนชนบท และได้มีโอกาสพูดคุยกับคนในชุมชนได้รู้พฤติกรรมของคนในชุมชนเท่าที่สังเกต เรื่องของการใช้ชีวิตกลุ่มวัยรุ่นช่วงอายุ 18-20 ปี จะนำแบบอย่างคนในเมืองมาใช้ เช่นการใช้ของที่มีราคาแพงขึ้นในชีวิตประจำวัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ ส่วนผู้ใหญ่ก็ไม่เป็นแบบอย่างให้เยาวชนรุ่นใหม่ซึ่งผิดกับอดีตที่ผู้ใหญ่คอยสอนคอยชี้แนะ ทำให้คุณภาพชีวิตเกิดขึ้น และมากขึ้นเรื่อย ๆ ที่สำคัญเรื่องการคบเพื่อน ที่ไม่มีผู้ใหญ่คอยดูแลส่งผลให้เกิดปัญหาครอบครัวตามมาส่งผลให้ชนบทรธรรมนิยมประเพณีของไทยเรากำลังจะเปลี่ยนแปลงไปสู่เยาวชนรุ่นหลังยึดแบบอย่างและถูกกลืนไปในที่สุดแม้แต่ในตำบลเขาหุบช้างเอง ก็ประสบกับสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างมากเช่นกันในช่วงโรคไวรัสโคโรนา (covid-19) กำลังระบาดก็มีผลทำให้คุณภาพชีวิตประชาชนได้รับผลกระทบอย่างมาก และอีกประเด็นในเรื่องของธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญการเป็นเมืองพุทธต้องได้รับความสนใจพิจารณาให้ไปด้วยกันเพื่อมิให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเป็นปัญหาในอนาคต

ดังนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้นตำบลเขาหุบช้าง อำเภอเมืองจังหวัดสงขลาผู้วิจัยเห็นสมควรใช้หลักธรรมในทางพุทธศาสนา มาพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและเสนอแนวทางการพัฒนาชีวิต เพราะความสำคัญพุทธศาสนา หลักธรรมของพุทธศาสนาสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชนในชีวิตประจำวันได้ทุก ๆ เรื่อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Survey Research) เรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 วิธีดำเนินการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย
- 3.8 สรุป

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 42,972 คน (ข้อมูลสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง เทศบาลเมืองเขารูปช้าง ณ เดือนกรกฎาคม 2564)

สูตรในการคำนวณหาประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 บุญชม ศรีสะอาด (2535, หน้า 39)

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

เมื่อ	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากร

วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$$N = 42,972 \text{ คน}$$

$$e = 0.05$$

$$\text{ดังนั้น } n = \frac{42,972}{1 + 42,972 \times (0.05)^2}$$

$$n = 399.99 \text{ หรือ } 400 \text{ คน}$$

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง ตั้งแต่ หมู่ที่ 1 ถึงหมู่ที่ 10 จำนวน 400 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional stratifies sampling) ตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนขนาดประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่บ้านในตำบลเขารูปช้าง	จำนวนประชากร	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. หมู่ที่ 1 (บ้านบางตาน)	3,291	31
2. หมู่ที่ 2 (บ้านเขาแก้ว)	2,971	28
3. หมู่ที่ 3 (บ้านทุ่งใหญ่)	5,631	52
4. หมู่ที่ 4 (บ้านสะพานยาว)	3,696	34
5. หมู่ที่ 5 (บ้านปราบ)	8,312	77
6. หมู่ที่ 6 (บ้านเหล่า)	2,636	25
7. หมู่ที่ 7 (บ้านชายทะเล)	2,529	24
8. หมู่ที่ 8 (บ้านท่าสะพาน)	6,978	65
9. หมู่ที่ 9 (บ้านการเคหะ)	1,430	13
10. หมู่ที่ 10 (บ้านสำโรง)	5,498	51
รวม	42,972	400

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยมีลำดับขั้นตอนวิธีการในการดำเนินงานการวิจัย ดังนี้

3.2.1 เลือกหัวข้อปัญหาที่จะศึกษาวิจัย

3.2.2 ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล ทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในส่วนของส่วนที่ 1) เอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) คือ คัมภีร์พระไตรปิฎกเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับหลักสัปปุริสธรรมและ ส่วนที่ 2) เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) คือ การศึกษาส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำในงานวิจัย

3.2.3 กำหนดความสำคัญของปัญหา ตั้งวัตถุประสงค์การวิจัย สร้างกรอบแนวคิดจากการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลในงานเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นปัจจัยหรือตัวแปรที่ส่งต่อการวิจัย หลังจากนั้นแล้วก็ทำการกำหนดขอบเขตในการวิจัยไม่ว่าจะเป็นทางด้านเนื้อหา ประชากร พื้นที่หรือระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

3.2.4 สร้างเครื่องมือมาเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัญหา และวิธีการแก้ปัญหา โดยการใช้วิธีการวิจัยในเชิงปริมาณ

3.2.5 เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้วก็นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบ

3.2.6 จัดทำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยการใช้การโปรแกรมสำเร็จรูป

3.2.7 วิเคราะห์ข้อมูลได้มาแล้วก็นำมาแปลผลเพื่อหาบทสรุปของงานวิจัย

3.2.8 นำผลที่ได้มาสรุปผลและอภิปรายผลพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ แนวทางการส่งเสริมในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.9 การจัดทำรายงานวิจัยและรูปเล่มวิจัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นแบบสอบถามแบบที่มีคำตอบให้เลือกจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบข้อความถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง เป็นลักษณะของคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) คือ มากที่สุดมาก ปานกลางน้อย และน้อยที่สุด มีอยู่ด้วยกัน 7 ด้าน จำนวน 35 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในเขตพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง เป็นแบบลักษณะของคำถามแบบเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามมีลักษณะปลายปิดและปลายเปิด ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบการศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาเพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีลักษณะขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในการดำเนินชีวิตจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและสรุปเป็นคำนิยามศัพท์ในการวิจัย
- 3) สร้างแบบสอบถามจากกรอบเนื้อหาในคำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน
- 4) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความสอดคล้อง

3.4.2 ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามนำสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

- 1) นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ดังนี้
  - 1.1) ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ทำการตรวจสอบค่าความสอดคล้อง (IOC) ได้ตัดข้อความที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ต่ำกว่า 0.50 แบบสอบถามนี้มีค่าเฉลี่ย IOC เป็น 1.00 และทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
  - 1.2) ทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในมนุษย์ตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ พร้อมส่งเครื่องมือแบบสอบถามที่ผ่านการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญ ให้ทางคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ตรวจสอบ
  - 1.3) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ส่งเอกสารพร้อมแบบสอบถามที่ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ นำเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วมรับทราบ และขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการทดลองใช้ (Try out)

1.4) ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทดลองเก็บแบบสอบถาม (Try out) กับประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเกาะแก้ว ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ทำการตัดข้อคำถามสำหรับข้อคำถามที่มีความเชื่อมั่นรายข้อน้อยกว่า 0.30

1.5) ผลการตรวจสอบความความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งหมดมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .9485 โดยมีรายละเอียดของค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายด้าน คือ ข้อที่ 1 ด้านธัมมัญญา (รู้จักเหตุ) ข้อที่ 2 ด้านอัทธัญญา (รู้จักผล) ข้อที่ 3 ด้านอัทธัญญา (รู้จักตน) ข้อที่ 4 ด้านมัตตัญญา (รู้จักประมาณ) ข้อที่ 5 ด้านกาลัญญา (รู้จักกาล) ข้อที่ 6 ด้านปริสัญญญา (รู้จักชุมชน) ข้อที่ 7 ด้านบุคคลัญญา (รู้จักบุคคล) มีค่าความเชื่อมั่นเป็น .9048 .8867 .8994 .8051 .8526 .8710 และ .8721 ตามลำดับ

2) นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 1 มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับเต็ม เพื่อนำไปเก็บข้อมูลซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบไปด้วย เพศ อายุระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เป็นแบบสอบถามแบบที่มีคำตอบให้เลือก

ส่วนที่ 2 แบบข้อคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง เป็นลักษณะของคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) คือ มากที่สุดมาก ปานกลางน้อย และน้อยที่สุด มีอยู่ด้วยกัน 7 ด้าน จำนวน 35 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง

ตามหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 99)

- 5 หมายถึง มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมมาก
- 3 หมายถึง มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม น้อย
- 1 หมายถึง มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามระดับแล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินความคิดเห็นของเบสท์ (Best, 1997, หน้า 190) โดยการจัดเป็นระดับ 3 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.68 - 5.00 หมายถึง ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสี่ปฐุริสธรรมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.34 - 3.67 หมายถึง ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสี่ปฐุริสธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสี่ปฐุริสธรรมอยู่ในระดับน้อย

ส่วนที่ 3 แบบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสี่ปฐุริสธรรม ในเขตพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง เป็นแบบลักษณะของคำถามแบบเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลักษณะขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวเองและขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ไปยังผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการลงพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และกำหนดวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นโดยการแจกแบบสอบถามให้ประชาชนกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแต่ก่อนที่จะลงมือตอบแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยจะได้อธิบายให้ประชาชนกลุ่มตัวอย่างนั้นเข้าใจก่อน ๆ ทำการตอบแบบสอบถามหรือตอบข้อซักถาม กรณีมีประชาชนกลุ่มตัวอย่างสงสัยในแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามจากประชาชนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดโดยการสร้างข้อมูลลงรหัสและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรม SPSSv.20 (ต้องมีลิขสิทธิ์) โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสี่ปฐุริสธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรม SPSSv.20 (ต้องมีลิขสิทธิ์)โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาค่าความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of item objective congruence) ซึ่งมีสูตร (ส่งศรี ชมพวงค์, 2554, หน้า 197) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถาม
วัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลหาคะแนนค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งมีสูตร (ส่งศรี ชมพวงค์, 2554, หน้า 219) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในกรณีข้อมูลมีการแจกแจงความถี่ซึ่งมีสูตร (ส่งศรี ชมพวงค์, 2554, หน้า 226) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(x-\bar{x})^2}{N}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum f(x-\bar{x})^2$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสอง
ของค่าเบี่ยงเบนของข้อมูลแต่ละตัว

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละซึ่งมีสูตร (สงศรี ชมพวงค์, 2554, หน้า 152) ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

เมื่อ X แทน จำนวนข้อมูล (ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาค่า
N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

5. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งมีสูตร (สงศรี ชมพวงค์, 2554, หน้า 205) ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
n แทน จำนวนแบบสอบถาม
 $\sum s_i^2$ แทน ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3.8 สรุป

ดังนั้นกล่าวได้ว่า วิธีดำเนินการวิจัย เรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการวิจัยแบ่งเป็น 7 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (2) วิธีดำเนินการวิจัย (3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (4) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (5) การเก็บรวบรวมข้อมูล (6) การวิเคราะห์ข้อมูล (7) สถิติที่ใช้ในการวิจัย และในขั้นตอนสุดท้าย คือการนำเสนอผลการวิจัย ใช้วิธีเชิงพรรณนาภายหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการวิเคราะห์แล้วก็นำมาทำการสรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมและที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยต่อ ยอดทางด้านสังคมต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

- 4.1 การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.4 สรุป

4.1 การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลของการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล ดังนี้

- 4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.1.2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม
ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
- 4.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

4.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนแบบสอบถาม
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัจปฐิธรรม ในตำบลเขาสูง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	171	42.75
	หญิง	229	57.25
2. อายุ	20-30 ปี	91	22.75
	31-40 ปี	119	29.75
	41-50 ปี	79	19.75
	51 ปีขึ้นไป	111	27.75
3. ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	61	15.25
	มัธยมศึกษาตอนต้น	83	20.75
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	93	23.25
	อนุปริญญาตรี/ปวส.	70	17.50
	ปริญญาตรี	93	23.25
4. อาชีพปัจจุบัน	เกษตรกร	43	10.75
	รับจ้าง	170	42.50
	ข้าราชการบำนาญ	36	9.00
	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	103	25.75
	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	48	12.00
	5. รายได้	2,000 - 4,000 บาท	48
	4,001 - 6,000 บาท	54	13.50
	6,001 - 8,000 บาท	68	17.00
	8,001 -10,000 บาท	109	27.25
	10,000 บาทขึ้นไป	121	30.25
	รวม	400	100

จากตารางที่ 4.1 สามารถอธิบายข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ดังนี้
เพศ ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 57.25 เพศชาย จำนวน 171 คน
คิดเป็นร้อยละ 42.75

อายุ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.75 รองลงมา
อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 อายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 91 คน
คิดเป็นร้อยละ 22.75 และอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 19.75

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 93 คน คิดเป็น
ร้อยละ 23.25 และระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.25
รองลงมา ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 20.75 ระดับการศึกษา
อนุปริญญาตรี/ปวส. จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 และระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน
61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.25

อาชีพปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 รองลงมา
อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.75 อาชีพอื่น ๆ ได้แก่รับราชการ
พนักงานอัตราจ้าง/ลูกจ้างหน่วยงานของรัฐ พนักงานบริษัทเอกชน นักศึกษา ช่างเสริมสวย และแม่บ้าน
จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 อาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.75 และ
อาชีพข้าราชการบำนาญ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00

รายได้ ส่วนใหญ่มีรายได้ ระหว่าง 10,000.-บาทขึ้นไป จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25
รองลงมา รายได้ระหว่าง 8,001 - 10,000.-บาท จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.25 รายได้
ระหว่าง 6,001 - 8,000.-บาท จำนวน 68 คิดเป็นร้อยละ 17.00 รายได้ระหว่าง 4,001 - 6,000.-บาท
จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 และรายได้ระหว่าง 2,000 - 4,000.-บาท จำนวน 48 คน
คิดเป็นร้อยละ 12.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตาม
หลักสี่ปรัสรรรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ดังตารางที่ 4.2-4.9

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของประชาชนตามหลักสี่ปรัสรรรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง
จังหวัดสงขลา โดยรวม

ข้อ	หลักสี่ปรัสรรรรม	ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.	ด้านธัมมัญญตา (รู้จักเหตุ)	4.18	0.69	มาก
2.	ด้านอัตถัญญตา (รู้จักผล)	4.10	0.68	มาก
3.	ด้านอัตตัญญตา (รู้จักตน)	4.19	0.66	มาก
4.	ด้านมตตัญญตา (รู้จักประมาณ)	4.19	0.66	มาก
5.	ด้านกาลัญญตา (รู้จักกาล)	4.18	0.72	มาก
6.	ด้านปรัสรรรรมัญญตา (รู้จักชุมชน)	4.07	0.67	มาก
7.	ด้านปุคคลัญญตา (รู้จักบุคคล)	4.20	0.66	มาก
โดยรวม		4.28	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสี่ปรัสรรรรม
ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ซึ่งมีค่าแปรผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ ($\bar{X}=4.28, S.D=0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด
พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านปุคคลัญญตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=4.20, S.D=0.66$)
รองลงมา คือ ด้านอัตตัญญตา และด้านมตตัญญตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=4.19, S.D=0.66$) และด้าน
ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านปรัสรรรรมัญญตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=4.07, S.D=0.67$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของประชาชนตามหลักสี่ปรัสรรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
โดยรวมของข้อที่ 1 ด้านธัมมัญญตา (รู้จักเหตุ)

ข้อ	ด้านรู้จักเหตุ	ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.	วางแผนการดำเนินชีวิตและมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ	4.31	0.81	มาก
2.	เมื่อการดำเนินชีวิตประสบปัญหาสามารถวิเคราะห์ หาสาเหตุของปัญหานั้น	4.08	0.78	มาก
3.	การแก้ไขปัญหาจากสาเหตุที่เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผล	4.11	0.82	มาก
4.	เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาของชุมชน	3.75	1.00	มาก
5.	รับฟังความคิดเห็นของคนรอบข้าง	4.07	0.77	มาก
โดยรวม		4.18	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวม มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสี่ปรัสรรรม ข้อที่ 1 ด้านธัมมัญญตา (รู้จักเหตุ) ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ประชาชนในตำบลเขารูปช้าง มีระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสี่ปรัสรรรมข้อที่ 1 ด้านธัมมัญญตา (รู้จักเหตุ) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วางแผนการดำเนินชีวิตและมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.81) รองลงมา คือ การแก้ไขปัญหาจากสาเหตุที่เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผล ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.82) เมื่อการดำเนินชีวิตประสบปัญหาสามารถวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหานั้น ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.78) รับฟังความคิดเห็นของคนรอบข้าง ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.77) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาของชุมชน ($\bar{X}=3.75$, S.D.=1.00)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของประชาชนตามหลักสี่ปรัริธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
โดยรวมของข้อที่ 2 ด้านอัตถัถญญาตา (รู้จัถผล)

ข้อ	ด้านรู้จัถผล	ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.	ดำเนินชีวิตให้ความสำคัญต่อคนรอบข้าง	4.13	0.80	มาก
2.	กำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตเพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดี	4.10	0.76	มาก
3.	ดำเนินชีวิตตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	4.03	0.79	มาก
4.	ปรับตัวในการดำเนินชีวิตให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์	4.06	0.82	มาก
5.	คิดทบทวนต่อผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิตในทุกช่วงเวลา	4.07	0.79	มาก
โดยรวม		4.10	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวม มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสี่ปรัริธรรม ข้อที่ 2 ด้านอัตถัถญญาตา (รู้จัถผล) ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ประชาชนในตำบลเขารูปช้าง มีระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสี่ปรัริธรรม ข้อที่ 2 ด้านอัตถัถญญาตา (รู้จัถผล) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ดำเนินชีวิตให้ความสำคัญต่อคนรอบข้าง ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.80) รองลงมา คือ กำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตเพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.76) คิดทบทวนต่อผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิตในทุกช่วงเวลา ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.79) ปรับตัวในการดำเนินชีวิตให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ($\bar{X}=4.06$, S.D.=0.82) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ดำเนินชีวิตตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ($\bar{X}=4.03$, S.D.=0.79)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของประชาชนตามหลักสี่ปรัศธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
โดยรวมของข้อที่ 3 ด้านอัตตัญญาตา (รู้จักตน)

ข้อ	ด้านรู้จักตน	ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.	ยอมรับความผิดพลาดในการดำเนินชีวิตที่ตนเองเป็นสาเหตุ	4.20	0.82	มาก
2.	วางตนให้เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกชุมชน	4.05	0.75	มาก
3.	ปฏิบัติตนจนเป็นที่ยอมรับ ศรัทธา และไว้วางใจของชุมชน	4.13	0.82	มาก
4.	มีความสุข รอบคอบ ควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	4.02	0.80	มาก
5.	เข้มแข็งและอดทนต่อปัญหาอุปสรรค	4.18	0.73	มาก
โดยรวม		4.19	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวม มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสี่ปรัศธรรม ข้อที่ 3 ด้านอัตตัญญาตา (รู้จักตน) ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ประชาชนในตำบลเขารูปช้าง มีระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสี่ปรัศธรรม ข้อที่ 3 ด้านอัตตัญญาตา (รู้จักตน) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ยอมรับความผิดพลาดในการดำเนินชีวิตที่ตนเองเป็นสาเหตุ ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.80) รองลงมา คือ เข้มแข็งและอดทนต่อปัญหาอุปสรรค ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.73) ปฏิบัติตนจนเป็นที่ยอมรับ ศรัทธา และไว้วางใจของชุมชน ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.82) วางตนให้เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกชุมชน ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.75) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความสุข รอบคอบ ควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ($\bar{X}=4.02$, S.D.=0.82)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
โดยรวมของข้อที่ 4 ด้านมัตตัญญูตา (รู้จักประมาณ)

ข้อ	ด้านรู้จักประมาณ	ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.	ประกอบอาชีพสุจริตชอบธรรม ไม่ใฝ่สูงจนเกินประมาณ	4.21	0.74	มาก
2.	สามารถควบคุมการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็น ให้ เกิดประโยชน์และคุ้มค่า	4.07	0.77	มาก
3.	สร้างบรรยากาศของครอบครัวให้มีความอบอุ่นรับฟัง ความคิดเห็นของสมาชิก	4.11	0.78	มาก
4.	ได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน	3.94	0.81	มาก
5.	พูดจาเหมาะสมตามกาลเทศะเช่น ไม่พูดคำหยาบ ดูถูกเหยียดหยามส่อเสียด	4.18	0.84	มาก
โดยรวม		4.19	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวม มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสัปปุริสธรรม ข้อที่ 4 ด้านมัตตัญญูตา (รู้จักประมาณ) ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ประชาชนในตำบลเขารูปช้าง มีระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสัปปุริสธรรม ข้อที่ 4 ด้านมัตตัญญูตา (รู้จักประมาณ) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประกอบอาชีพสุจริตชอบธรรม ไม่ใฝ่สูงจนเกินประมาณ ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.74) รองลงมา คือ พูดจาเหมาะสมตามกาลเทศะเช่น ไม่พูดคำหยาบ ดูถูกเหยียดหยามส่อเสียด ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.84) สร้างบรรยากาศของครอบครัวให้มีความอบอุ่นรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.78) สามารถควบคุมการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นให้ เกิดประโยชน์และคุ้มค่า ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.77) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน ($\bar{X}=3.94$, S.D.=0.81)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของประชาชนตามหลักสี่ปฐพีธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
โดยรวมของข้อที่ 5 ด้านกาลัญญดา (รู้จักกาล)

ข้อ	ด้านรู้จักกาล	ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.	จัดสรรเวลาในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม เช่น ทำมาหากิน พักผ่อนนอนหลับ รื่นเริง	4.13	0.81	มาก
2.	สามารถจัดลำดับความสำคัญของงานที่ต้องทำก่อนหลังได้	4.12	0.76	มาก
3.	แบ่งเวลาได้อย่างเหมาะสมทั้งทางโลกและทางธรรม	4.03	0.83	มาก
4.	จัดการงานใด ๆ ได้เสร็จทันเวลา	4.01	0.79	มาก
5.	ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เช่น ไม่ใช้เวลาในการมั่วสุม	4.23	0.87	มาก
โดยรวม		4.18	0.72	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวม มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสี่ปฐพีธรรม ข้อที่ 5 ด้านกาลัญญดา (รู้จักกาล) ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ประชาชนในตำบลเขารูปช้าง มีระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสี่ปฐพีธรรม ข้อที่ 5 ด้านกาลัญญดา (รู้จักกาล) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เช่น ไม่ใช้เวลาในการมั่วสุม ($\bar{X} = 4.23$, S.D.=0.87) รองลงมา คือ จัดสรรเวลาในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม เช่น ทำมาหากิน พักผ่อนนอนหลับ รื่นเริง ($\bar{X} = 4.13$, S.D.=0.81) สามารถจัดลำดับความสำคัญของงานที่ต้องทำก่อนหลังได้ ($\bar{X} = 4.12$, S.D.=0.76) แบ่งเวลาได้อย่างเหมาะสมทั้งทางโลกและทางธรรม ($\bar{X} = 4.03$, S.D.=0.83) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดการงานใด ๆ ได้เสร็จทันเวลา ($\bar{X} = 4.01$, S.D.=0.79)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสี่ปฐิธธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมของข้อที่ 6 ด้านปฐิธัญญา (รู้จัคชุมชน)

ข้อ	ด้านรู้จัคชุมชน	ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.	รู้จัคสภาพทางกายภาพของชุมชนได้ดี	4.11	0.80	มาก
2.	นำญุมปัญหาท้อถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวัน	4.04	0.85	มาก
3.	สนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนท้อถิ่น	4.20	0.80	มาก
4.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ของชุมชน	4.35	0.76	มาก
5.	เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	4.04	0.79	มาก
โดยรวม		4.07	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวม มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสี่ปฐิธธรรม ข้อที่ 6 ด้านปฐิธัญญา (รู้จัคชุมชน) ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ประชาชนในตำบลเขารูปช้าง มีระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสี่ปฐิธธรรม ข้อที่ 6 ด้านปฐิธัญญา (รู้จัคชุมชน) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ของชุมชน ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.76) รองลงมา คือ สนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนท้อถิ่น ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.80) รู้จัคสภาพทางกายภาพของชุมชนได้ดี ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.80) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นำญุมปัญหาท้อถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.85) และเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.79)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของประชาชนตามหลักสี่ปฐริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
โดยรวมของข้อที่ 7 ด้านบุคคลัญญาตา (รู้จักบุคคล)

ข้อ	ด้านรู้จักบุคคล	ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.	สามารถให้คำแนะนำแก่คนที่คบหากันเพื่อสิ่งที่ดีขึ้น	4.15	0.77	มาก
2.	เข้าใจความแตกต่างของคนได้เป็นอย่างดี เช่น อธิยาศัย ความสามารถ และคุณธรรม	4.12	0.73	มาก
3.	เลือกคบหาคนที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ	4.18	0.77	มาก
4.	สามารถอ่านคนออกเข้าใจอุปนิสัยและการแสดงออก ของคนได้เป็นอย่างดี	4.05	0.84	มาก
5.	ยกย่องชมเชยและยอมรับบุคคลที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ	4.25	0.78	มาก
โดยรวม		4.20	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวม มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสี่ปฐริสธรรม ข้อที่ 7 ด้านบุคคลัญญาตา (รู้จักบุคคล) ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ประชาชนในตำบลเขารูปช้าง มีระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสี่ปฐริสธรรม ข้อที่ 7 ด้านบุคคลัญญาตา(รู้จักบุคคล) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ยกย่องชมเชยและยอมรับบุคคลที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.78) รองลงมา คือ เลือกคบหาคนที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.77) สามารถให้คำแนะนำแก่คนที่คบหากันเพื่อสิ่งที่ดีขึ้น ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.77) เข้าใจความแตกต่างของคนได้เป็นอย่างดี เช่น อธิยาศัย ความสามารถ และคุณธรรม ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.73) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถอ่านคนออกเข้าใจอุปนิสัยและการแสดงออกของคนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.84)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสี่ปฐพีธรรม ข้อที่ 1 ด้านธัมมัญญา (รู้จักเหตุ) ข้อที่ 2 ด้านอัตถัญญา (รู้จักผล) ข้อที่ 3 ด้านอตตัญญา (รู้จักตน) ข้อที่ 4 ด้านมตตัญญา (รู้จักประมาณ) ข้อที่ 5 ด้านกาลัญญา (รู้จักกาล) ข้อที่ 6 ด้านปริสสัญญา (รู้จักชุมชน) ข้อที่ 7 ด้านบุคคลัญญา (รู้จักบุคคล)

ตารางที่ 4.10 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ข้อที่	การพัฒนาคุณภาพชีวิต	ข้อเสนอแนะ
1	ด้านธัมมัญญา (รู้จักเหตุ)	ให้รู้จักประมาณตนและมีเหตุผลในการดำรงชีวิต รู้จักวางแผนชีวิตของตนเองและครอบครัวอย่างรอบคอบไม่บังคับข่มเหงกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น ไม่อคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือการกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ผิดกฎหมาย หากมีปัญหาให้หาทางแก้ไขอย่างสมเหตุสมผล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อคนในชุมชน มีความเสียสละ มีความเข้มแข็งด้านจิตใจ ต่อสิ่งชั่วร้ายของสิ่งไม่ดี
2	ด้านอัตถัญญา (รู้จักผล)	รู้จักหน้าที่ของตนเองและรับผิดชอบกับสิ่งที่กระทำ มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายต่อตนเองและสังคม ไม่กอดตันตนเองให้รู้สึกแย่หรือเสียสุขภาพจิต สุขภาพกาย ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข คิดทบทวนอย่างรอบคอบ และปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ ทบทวนปัญหา ที่เกิดเพื่อการวางแผนหากเจอเหตุการณ์เดิมสามารถรู้และแก้ไขได้ รวมถึงเคารพกฎระเบียบของชุมชน เช่น ทิ้งขยะให้เป็นที่ จอตรถให้เป็นระเบียบในที่ชุมชน
3	ด้านอตตัญญา (รู้จักตน)	ตั้งเป้าหมาย ค้นหาตนเองให้เจอว่ามีความสามารถด้านใด แล้วทำในสิ่งที่ตนเองชอบหรือถนัด โดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีมาใช้ในการดำรงชีวิตและทำให้เกิดประโยชน์กับชุมชน การรู้จักตัวตน หากเกิดปัญหาสามารถควบคุมอารมณ์และอดทนต่อปัญหาอุปสรรคได้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อที่	พัฒนาคุณภาพชีวิต	ข้อเสนอแนะ
4	ด้านมัตตัญญูตา (รู้จักประมาณ)	มีธรรมะในตนเอง รู้จักประมาณตน ยึดความถูกต้องเป็นหลัก ประกอบอาชีพที่สุจริต ไม่ลักขโมย ไม่ฉ้อโกง ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน มีความพอดีและพอเพียง ควบคุมการใช้จ่าย ไม่ใช้จ่ายเกินตัว สร้างความอบอุ่นให้แก่ครอบครัว และการศึกษาทางธรรมะควบคู่กับทางโลก
5	ด้านกาลัญญูตา (รู้จักกาล)	มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ จัดสรรเวลาการใช้ชีวิตประจำวัน ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์กับตัวเอง ครอบครัว และคนรอบข้าง แต่งกายให้ถูกกาลเทศะ ตรงต่อเวลา รู้จักการเข้าสังคม สร้างระเบียบวินัยให้กับตนเอง แบ่งเวลาให้เหมาะสมในการทำงาน ควรรู้ว่าเวลาไหนควรทำอะไร
6	ด้านปริสัญญูตา (รู้จักชุมชน)	ปฏิบัติตนเองไปตามกฎระเบียบของบ้านเมืองไม่สร้างปัญหาให้กับคนในชุมชน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แก่ผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์มิตรไมตรี ต่อกัน ประพฤติตนเป็นคนดี ไม่อิจฉาพาลหาเรื่องทะเลาะกับชาวบ้าน ช่วยเหลือสังคมบ้าง บางโอกาส และร่วมงานกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน
7	ด้านบุคคัลัญญูตา (รู้จักบุคคล)	รักษาคุณธรรมของตนเอง นำความสามารถที่มีมาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และชุมชนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในเรื่องดี ๆ ไม่กล่าวร้ายหรือใส่ความผู้อื่น มีคุณธรรมที่ดี ต่อกัน เคารพอ่อนน้อมผู้อาวุโส ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความซื่อสัตย์ จริงใจ และยอมรับในความแตกต่างของแต่ละคน

จากตารางที่ 4.10 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสี่ปฐิธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาครั้งนี้ พบว่า ด้านที่มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ด้านบุคคัลัญญูตา (รู้จักบุคคล) ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่า ควรรักษาคุณธรรมของตนเอง นำความสามารถที่มีมาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และชุมชนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่กล่าวร้ายหรือใส่ความผู้อื่น มีคุณธรรมที่ดีต่อกัน เคารพอ่อนน้อมผู้อาวุโส ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความซื่อสัตย์ จริงใจ และยอมรับในความแตกต่างของแต่ละคน รองลงมา คือ

ด้านอัตตัญญา (รู้จักตน) และด้านมัตตัญญา (รู้จักประมาณ) มีข้อเสนอแนะเท่าๆกัน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะด้านอัตตัญญาว่า ควรตั้งเป้าหมาย ค้นหาตนเองให้เจอว่ามีความสามารถด้านใดแล้วทำในสิ่งที่ตนเองชอบหรือถนัด โดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีมาใช้ในการดำรงชีวิตและทำให้เกิดประโยชน์กับชุมชน และด้านมัตตัญญาว่า ยึดความถูกต้องเป็นหลัก ประกอบอาชีพที่สุจริต ไม่ลักขโมย ไม่ฉ้อโกง ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน มีความพอดีและพอเพียง ควบคุมการใช้จ่าย ไม่ใช่จ่ายเกินตัว สร้างความอบอุ่นให้แก่ครอบครัว และการศึกษาทางธรรมะควบคู่กับทางโลก และด้านที่มีข้อเสนอแนะน้อยที่สุด คือ ด้านปริสัญญญา (รู้จักชุมชน) ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาชีวิตว่า ควรปฏิบัติตนเองไปตามกฎระเบียบของบ้านเมือง มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แก่ผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์มิตรไมตรีต่อกัน ประพฤติตนเป็นคนดี ไม่อันธพาลหาเรื่องทะเลาะกัน และร่วมงานกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

4.4 สรุป

การวิจัย เรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสี่ปฐพีธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ (1) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (2) วิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสี่ปฐพีธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา (3) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ซึ่งสามารถนำไปผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปสรุป อภิปรายผลและเสนอแนะต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาและ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง ตั้งแต่หมู่ที่ 1 ถึงหมู่ที่ 10 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Taro Yamane กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้เท่ากับ 400 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบที่มีคำตอบให้เลือกจำนวน 5 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบข้อคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม จำนวน 7 ประการ เป็นลักษณะของคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ ส่วนที่ 3 แบบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในเขตพื้นที่ตำบลเขารูปช้าง เป็นแบบลักษณะของคำถามแบบเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ

5.1 สรุป

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

5.1.1 ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง จำนวน 229 คน (ร้อยละ 57.25) เพศชาย จำนวน 171 คน (ร้อยละ 42.75) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 119 คน (ร้อยละ 29.75) อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 111 คน (ร้อยละ 27.75) อายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 91 คน (ร้อยละ 22.75) และอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 79 คน (ร้อยละ 19.75) มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 93 คน (ร้อยละ 23.25) และระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 93 คน (ร้อยละ 23.25) ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 83 คน (ร้อยละ 20.75) ระดับการศึกษานุปริญญาตรี/ปวส. จำนวน 70 คน (ร้อยละ 17.50) และระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 61 คน (ร้อยละ 15.25) มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 170 คน (ร้อยละ 42.50) อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 103 คน (ร้อยละ 25.75) อาชีพอื่น ๆ ได้แก่รับราชการ พนักงานอัตราจ้าง/ลูกจ้างหน่วยงานของรัฐ

พนักงานบริษัทเอกชน นักศึกษา ช่างเสริมสวย และแม่บ้านจำนวน 48 คน (ร้อยละ 12.00) อาชีพเกษตรกรรม จำนวน 43 คน (ร้อยละ 10.75) และอาชีพข้าราชการบำนาญ จำนวน 36 คน (ร้อยละ 9.00) มีรายได้ ระหว่าง 10,000.-บาทขึ้นไป จำนวน 121 คน (ร้อยละ 30.25) รายได้ระหว่าง 8,001 - 10,000.-บาท จำนวน 109 คน (ร้อยละ 27.25) รายได้ระหว่าง 6,001 - 8,000.-บาท จำนวน 68 (ร้อยละ 17.00) รายได้ระหว่าง 4,001 - 6,000.-บาท จำนวน 54 คน (ร้อยละ 13.50) และรายได้ระหว่าง 2,000 - 4,000.-บาท จำนวน 48 คน (ร้อยละ 12.00)

5.1.2 การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 7 ประการ ได้แก่ ข้อที่ 1 ด้านธัมมัญญา (รู้จักเหตุ) ข้อที่ 2 ด้านอัตถัญญา (รู้จักผล) ข้อที่ 3 ด้านอิตถัญญา (รู้จักตน) ข้อที่ 4 ด้านมัตถัญญา (รู้จักประมาณ) ข้อที่ 5 ด้านกาลัญญา (รู้จักกาล) ข้อที่ 6 ด้านปริสัญญญา (รู้จักชุมชน) ข้อที่ 7 ด้านปุคคลัญญา (รู้จักบุคคล) พบว่า โดยรวมมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสัปปุริสธรรม ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อ พบว่า

1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ข้อที่ 1 ด้านธัมมัญญา (รู้จักเหตุ) โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วางแผนการดำเนินชีวิตและมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ รองลงมาการแก้ไขปัญหาจากสาเหตุที่เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผล เมื่อการดำเนินชีวิตประสบปัญหาสามารถวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหานั้น รับฟังความคิดเห็นของคนรอบข้าง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาของชุมชน

2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ข้อที่ 2 ด้านอัตถัญญา (รู้จักผล) โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ดำเนินชีวิตให้ความสำคัญต่อคนรอบข้าง รองลงมากำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตเพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดี คิดทบทวนต่อผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิตในทุกช่วงเวลา ปรับตัวในการดำเนินชีวิตให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ดำเนินชีวิตตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ข้อที่ 3 ด้านอิตถัญญา (รู้จักตน) โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ยอมรับความผิดพลาดในการดำเนินชีวิตที่ตนเองเป็นสาเหตุรองลงมา เข้มแข็งและอดทนต่อปัญหาอุปสรรค ปฏิบัติตนจนเป็นที่ยอมรับ ศรัทธา และไว้วางใจของชุมชนวางตนให้เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความสุขุม รอบคอบ ควบคุมอารมณ์ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ข้อที่ 4 ด้านมัตตัญญูตา (รู้จักประมาณ) โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดย เรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประกอบอาชีพสุจริตชอบธรรม ไม่ใฝ่สูงจนเกินประมาณ รองลงมา พุดจาเหมาะสมตามกาลเทศะเช่น ไม่พูดคำหยาบ ถูกเหยียดหยามส่อเสียด สร้างบรรยากาศของครอบครัว ให้มีความอบอุ่นรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก สามารถควบคุมการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นให้ เกิดประโยชน์และคุ้มค่า และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน

5) การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสัปปุริสธรรม ข้อที่ 5 ด้านกาลัญญูตา (รู้จักกาล) โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เช่น ไม่ใช้เวลาในการมั่วสุม รองลงมาจัดสรรเวลา ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม เช่น ทำมาหากิน พักผ่อนนอนหลับ รื่นโรจน์ สามารถจัดลำดับความสำคัญของงานที่ต้องทำก่อนหลังได้ แบ่งเวลาได้อย่างเหมาะสมทั้งทางโลกและทางธรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดการงานใด ๆ ได้เสร็จทันเวลา

6) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ข้อที่ 6 ด้านปริสัญญูตา (รู้จักชุมชน) โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ขนบธรรมเนียม ประเพณีของชุมชน รองลงมาสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น รู้จักสภาพทางกายภาพของชุมชนได้ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวัน และเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

7) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ข้อที่ 7 ด้านบุคคัลัญญูตา (รู้จักบุคคล) โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ยกย่องชมเชยและยอมรับบุคคลที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ รองลงมา เลือคบหาคนที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ สามารถให้คำแนะนำแก่คนที่คบหากัน เพื่อสิ่งที่ดีขึ้น เข้าใจความแตกต่างของคนได้เป็นอย่างดี เช่น อภัยอภัย ความสามารถ และคุณธรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถอ่านคนออกเข้าใจอุปนิสัยและการแสดงออกของคนได้เป็นอย่างดี

5.1.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีข้อเสนอแนะ **ข้อที่ 1 ด้านธัมมัญญูตา (รู้จักเหตุ)** ให้รู้จักประมาณตนและมีเหตุผลในการดำรงชีวิต รู้จักวางแผนชีวิตของตัวเอง และครอบครัวอย่างรอบคอบ ไม่บังคับข่มเหงกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น ไม่อคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือการกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ผิดกฎหมาย หากมีปัญหาให้หาทางแก้ไขอย่างสมเหตุสมผล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อคนในชุมชน มีความเสียสละ มีความเข้มแข็งด้านจิตใจต่อสิ่งชั่วร้ายของสิ่งไม่ดี

ข้อที่ 2 ด้านอัตถัณฺญา (รู้จักผล) รู้จักหน้าที่ของตนเองและรับผิดชอบกับสิ่งที่กระทำ มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ทำตามหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ไม่กดดันตนเองให้รู้สึกแย่หรือเสียสุขภาพจิต สุขภาพกาย ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข คิดทบทวนอย่างรอบคอบและปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ ทบทวนปัญหาเพื่อการวางแผนหากเจอเหตุการณ์เดิมสามารถรู้และแก้ไขได้ รวมถึงเคารพกฎระเบียบของชุมชน เช่น ทิ้งขยะให้เป็นที่ จอดรถให้เป็นระเบียบในที่ชุมชน **ข้อที่ 3 ด้านอัตถัณฺญา (รู้จักตน)** ตั้งเป้าหมาย ค้นหาตนเองให้เจอว่ามีความสามารถด้านใด แล้วทำในสิ่งที่ตนเองชอบหรือถนัด โดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีมาใช้ในการดำรงชีวิตและทำให้เกิดประโยชน์กับชุมชนการรู้จักตัวตน หากเกิดปัญหาสามารถควบคุมอารมณ์และอดทนต่อปัญหาอุปสรรคได้ **ข้อที่ 4 ด้านมัตถัณฺญา (รู้จักประมาณ)** มีธรรมะในตนเอง รู้จักประมาณตน ยึดความถูกต้องเป็นหลัก ประกอบอาชีพที่สุจริต ไม่ลักขโมย ไม่ฉ้อโกง ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน มีความพอดีและพอเพียง ควบคุมการใช้จ่าย ไม่ใช้จ่ายเกินตัว สร้างความอบอุ่นให้แก่ครอบครัว และการศึกษาทางธรรมะควบคู่กับทางโลก **ข้อที่ 5 ด้านกาลัณฺญา (รู้จักกาล)** มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ จัดสรรเวลาการใช้ชีวิตประจำวันให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์กับตัวเอง ครอบครัว และคนรอบข้าง แต่งกายให้ถูกกาลเทศะ ตรงต่อเวลา รู้จักการเข้าสังคม สร้างระเบียบวินัยให้กับตนเอง แบ่งเวลาให้เหมาะสมในการทำงาน ควรรู้ว่าเวลาไหนควรทำอะไร **ข้อที่ 6 ด้านปริสัณฺญา (รู้จักชุมชน)** ปฏิบัติตนเองไปตามกฎระเบียบของบ้านเมือง ไม่สร้างปัญหาให้กับคนในชุมชน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์มิตรไมตรีต่อกัน ประพฤติตนเป็นคนดี ไม่อิจฉาพาลหาเรื่องทะเลาะกับชาวบ้าน ช่วยเหลือสังคมบ้างบางโอกาส และร่วมงานกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน **ข้อที่ 7 ด้านบุคคัณฺญา (รู้จักบุคคล)** รักษาคุณธรรมของตนเอง นำความสามารถที่มีมาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และชุมชน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้คำแนะนำคำปรึกษาในเรื่องดี ๆ ไม่กล่าวร้ายหรือใส่ความผู้อื่น มีคุณธรรมที่ดีต่อกัน เคารพอ่อนน้อม อารุโสภา ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความซื่อสัตย์ จริงใจ และยอมรับในความแตกต่างของแต่ละคน

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบุคคัณฺญา รองลงมา คือ ด้านอัตถัณฺญา และด้านมัตถัณฺญา มีค่าเฉลี่ยเท่า ๆ กัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านปริสัณฺญา สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ข้อที่ 7 ด้านบุคคัณฺญา (รู้จักบุคคล) โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ยกย่องชมเชยและยอมรับบุคคลที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ รองลงมา เลือคบหาคนที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ สามารถให้คำแนะนำแก่คนที่คบหากันเพื่อสิ่งที่ดีขึ้น เข้าใจความ

แตกต่างของคนได้เป็นอย่างดี เช่น อัจฉริยะ ความสามารถ และคุณธรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถอ่านคนออกเข้าใจอุปนิสัยและการแสดงออกของคนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของอนรรฆ อีสเฮาะ (2561, หน้า 56-57) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พบว่า โดยภาพรวมคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต, 2540, หน้า 5) ได้กล่าวว่า การรู้จักและเข้าใจ ความแตกต่างแห่งบุคคล โดยอัจฉริยะ ความสามารถ คุณธรรม และรู้จักที่จะปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ด้วยดี ไม่มีคดียอะไรจะสัมพันธ์เกี่ยวข้อง จะใช้จะยกย่องจะตำหนิหรือจะแนะนำสั่งสอนอย่างไร สอดคล้องกับพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต, 2540, หน้า 26-27) ได้กล่าวว่า รู้จักบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะคนที่มาร่วมงานร่วมไปด้วยกันและคนที่เราไปให้บริการตามความแตกต่างเฉพาะตัว เพื่อปฏิบัติต่อเขาได้ถูกต้องเหมาะสม และได้ผลตลอดจนสามารถบริการให้ความช่วยเหลือได้ตรงตามความต้องการ รู้ว่าจะใช้วิธีสัมพันธ์พูดจาแนะนำติชมหรือจะให้เขายอมรับได้อย่างไร โดยเฉพาะในการใช้คน ซึ่งต้องรู้ว่าคนไหนเป็นอย่างไร มีความถนัดอัจฉริยะ ความสามารถอย่างไร เพื่อใช้คนให้เหมาะกับงาน นอกจากนั้นก็รู้ประโยชน์ที่เขาพึงได้เพราะว่าในการทำงานนั้นไม่ว่าจะเอาเขามาเป็นเพียงเครื่องมือทำงานให้ แต่จะต้องให้คนที่ทำงานทุกคนได้ประโยชน์ ได้พัฒนาตัวเอง ผู้นำควรรู้ว่าเขาควรจะได้ประโยชน์อะไร เพื่อความเจริญงอกงามแห่งชีวิตที่แท้จริงของเขาด้วย

2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ข้อที่ 3 ด้านอัตตัญญูตา (รู้จักตน) โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ย จากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ยอมรับความผิดพลาดในการดำเนินชีวิตที่ตนเองเป็นสาเหตุ รองลงมา เข้มแข็งและอดทนต่อปัญหาอุปสรรค ปฏิบัติตนจนเป็นที่ยอมรับ ศรัทธา และไว้วางใจของชุมชน วางตนให้เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความสุขุม รอบคอบ ควบคุมอารมณ์ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของปรางทิพย์ ภักดีศิริไพโรวัลย์ (2559, หน้า 84-87) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ หมู่ 11 ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคำ จังหวัดลำปาง พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตโดยใช้แบบชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสิ่งแวดล้อม มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตดีมาก สอดคล้องกับพันธิน กิติพราภรณ์ (2531, หน้า 43) ได้ให้คำจำกัดความของคุณภาพชีวิต คือ ชีวิตที่มีความสุข ซึ่งความสุขนั้นเกิดจากความสุข 2 ทาง ได้แก่ สุขทางกาย สุขทางใจที่ได้จากการรู้จักพอดีความพอใจในสถานภาพที่เป็นอยู่การมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความรักความอบอุ่นผูกพันในครอบครัวและเพื่อนมนุษย์มีความอดทนเสียสละทำประโยชน์แก่สังคม

3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ข้อที่ 4 ด้านมัตตัญญูตา (รู้จักประมาณ) โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประกอบอาชีพสุจริตชอบธรรม ไม่ใฝ่สูงจนเกินประมาณ รองลงมา

พูดจาเหมาะสมตามกาลเทศะเช่น ไม่พูดคำหยาบ คุกเข่าเหยียดหยาบส่อเสียด สร้างบรรยากาศของครอบครัวให้มีความอบอุ่นรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก สามารถควบคุมการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นให้ เกิดประโยชน์ และคุ้มค่า และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน สอดคล้องกับหลักสัปปุริสธรรม พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต, 2540 หน้า 5) ที่กล่าวว่ารู้ประมาณรู้จักพอดี เช่น รู้จักประมาณในการบริโภค ในการใช้จ่ายทรัพย์ รู้จักความพอเหมาะพอดี การปฏิบัติกิจและทำการต่าง ๆ ทำทุกอย่างด้วยความเข้าใจ ชอบใจหรือเอาแต่ใจของตนแต่ทำตามความพอดี แห่งเหตุปัจจัย หรือองค์ประกอบทั้งหลายที่จะลงตัวให้เกิดผลดีงามตามที่มองเห็นด้วยปัญญา และสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาตำบลเขาช้าง ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการจัดการชุมชน/สังคม และความมั่นคงปลอดภัย แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว ชุมชน สังคม และการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจัดระบบการรักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันภัย ฝายพลเรือน-อนุรักษ์ฟื้นฟู และใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และขยะแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ข้อที่ 6 ด้านปรีชาญาณ (รู้จักชุมชน) โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ขนบธรรมเนียม ประเพณีของชุมชน รองลงมา สนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น รู้จักสภาพทางกายภาพของชุมชนได้ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวัน และเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับวัชรา คำทะเนตร (2555, หน้า 60) ได้กล่าวว่ารู้จักถิ่น รู้จักที่ชุมชน และชุมชนรู้จักอันควรประพฤติปฏิบัติในถิ่นที่ชุมชนนั้น เมื่อเข้าไปหาควรต้องทำกิริยา พูด มีระเบียบ วินัย ควรเกี่ยวข้อง ควรรับใช้ ควรบำเพ็ญประโยชน์อย่างนั้น เป็นต้น สอดคล้องกับไมตรี สุนทรวรรณ (2560) ได้กล่าวว่า การรู้จักชุมชน เมื่อเข้าไปเกี่ยวข้องกับชุมชนใด ต้องรู้จักชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนนั้น ๆ ตลอดจนรู้จักให้เกียรติ ให้ความร่วมมือ ช่วยทำนุบำรุง รักษาชุมชนให้สงบเรียบร้อย น่าอยู่อาศัย

5.2.2 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลัก สัปปุริสธรรมในตำบลเขาช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาครั้งนี้ พบว่า ด้านที่มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ด้านบุคคลัญญาตา (รู้จักบุคคล) ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่าควรรักษาคุณธรรมของตนเอง นำความสามารถที่มีมาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และชุมชน รองลงมา คือ ด้านอัตตัญญาตา (รู้จักตน) และด้านมัตตัญญาตา (รู้จักประมาณ) มีข้อเสนอแนะเท่า ๆ กัน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะ ด้านอัตตัญญาตาว่าควรตั้งเป้าหมาย ค้นหาตนเองให้เจอว่ามีความสามารถด้านใดแล้วทำในสิ่งที่ตนเองชอบหรือถนัด โดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีมาใช้ในการดำรงชีวิตและทำให้เกิดประโยชน์กับชุมชน และด้านมัตตัญญาตาว่า ยึดความถูกต้องเป็นหลัก ประกอบอาชีพที่สุจริต ไม่ลักขโมย ไม่ฉ้อโกง ไม่ทำ

ให้ผู้อื่นเดือดร้อน มีความพอดีและพอเพียง และด้านที่มีข้อเสนอแนะน้อยที่สุด คือ ด้านปรัสนัญดา (รู้จักชุมชน) ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่า ควรปฏิบัติตนเองไปตามกฎระเบียบของบ้านเมือง สร้างความสัมพันธ์มิตรไมตรีต่อกัน ประพฤติตนเป็นคนดี และร่วมงานกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบล เขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ดำเนินชีวิตตามหลักสัปปุริสธรรมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก อีกทั้งเสนอแนะให้คนในชุมชนรู้จักประมาณตนและมีเหตุผลในการดำรงชีวิต รู้จักหน้าที่ของตนเองและรับผิดชอบกับสิ่งที่กระทำ มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ตั้งเป้าหมาย ค้นหาความสามารถของตนเอง แล้วทำในสิ่งที่ตนเองชอบ หรือถนัด มีธรรมะในตนเอง รู้จักประมาณตน ยึดความถูกต้องเป็นหลัก ประกอบอาชีพที่สุจริต มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ จัดสรรเวลาการใช้ชีวิตประจำวัน ปฏิบัติตนเองไปตามกฎระเบียบของบ้านเมือง รักษาคุณธรรมของตนเอง นำความสามารถที่มีมาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และชุมชน ดังนั้นองค์กรหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปศึกษาวางแผนบริหารจัดการดำเนินงานตามหลักสัปปุริสธรรมให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาตำบล เขารูปช้างต่อไป

2) ผลการวิจัยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบล เขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ประชาชนดำเนินชีวิต ข้อที่ 1 ธัมมัญญาตา (รู้จักเหตุ) มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาของชุมชน ดังนั้นผู้นำท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชนมากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในเรื่องการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

2) ควรศึกษาเรื่องการดำเนินชีวิตของประชาชนหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เชิงคุณภาพเพื่อสัมภาษณ์ หรืออภิปรายผลกลุ่มจากประชาชนเพื่อให้ได้ ข้อมูลจากการวิจัยที่มีความชัดเจนมากขึ้น

บรรณานุกรม

มหาจุฬาราชวิทยาลัย

บรรณานุกรม

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย*. ฉบับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

(1) หนังสือ :

บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น*, กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2549). *พุทธวิธีบริหาร*. กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2540). *ภาวะผู้นำ ความสำคัญต่อการพัฒนาคน พัฒนาประเทศ*.

กรุงเทพฯ :ธรรมสภา.

_____ . (2560). *นิติศาสตร์แนวพุทธ*. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). (2540). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม.

_____ . (2554). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 16).

กรุงเทพฯ : สหธรรมิก.

ทิพย์วัลย์ เรืองขจร. (2554). *วิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต*. เอกสารประกอบการสอนรายวิชา

วิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

วันทนา เมืองจันทร์. (2544) *การปฏิรูปการศึกษา : คุณธรรมของผู้บริหารกับบทบาทในการประกัน*

คุณภาพการศึกษา. วิทยากรย. 100 (4),

เสถียร เหลืองอร่าม, (2533). *การบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

(2) บทความ :

พัฒน์น กติพราภรณ์. (2535). *นันทาทรศนะธุรกิจเพื่อคุณภาพชีวิต...ของใคร*. *เศรษฐศาสตร์และ*

บริหารธุรกิจ, 15 (1), 12.

รณยา สลิต. (2559). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลเกาะขนุน*

อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารราชชนรินทร์* มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ราชชนรินทร์, กรกฎาคม-ธันวาคม 2559, 2-8.

สานิตย์ หนูนิล และกนกวรรณ พวงประยงค์. (2562). *วารสารพัฒนาสังคม*. 21(2),20

(3) วิทยานิพนธ์ :

จักรี สว่างไพร. (2525). การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานครูโรงเรียนแห่งหนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ. มหาวิทยาลัยบูรพา.

เจษฎา บุญทา. (2545). คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุข. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชุมพร ฉ่ำแสง และคณะ. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดนครนายก. รายงานการวิจัย, คณะแพทยศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทวีศักดิ์ สุขกมล. (2560). การใช้หลักสัปปุริสธรรมในการบริหารงานเชิงบูรณาการของผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เบญจวรรณ คุณรัตนภรณ์. (2540). คุณภาพชีวิตของสตรีวัยหมดประจำเดือนในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาการพยาบาลแม่และเด็ก. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปกรณ สุขธรรมนิยม. (2560). คุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ประภาพร จินันทุยา. (2536). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชมรมทางสังคมผู้สูงอายุดินแดง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปรางทิพย์ ภัคคีรีไพรวัลย์. (2559). คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ หมู่ 11 ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคำ จังหวัดลำปาง. สารนิพนธ์สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม. ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มณัฐกร คงทอง. (2554). ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุชมรมทางรถไฟภายในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

รัตนาวดี จุฑะยานนท์. (2545). คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเบาหวาน : กรณีศึกษาโรงพยาบาลนครชัยศรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วัชรา คำทะเนตร. (2555). การปฏิบัติงานตามหลักสัปปริสธรรมของข้าราชการตำรวจสังกัด กองบังคับการตำรวจนครบาล 8. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ศรีเมือง พลึงฤทธิ์. (2547). การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยตนเอง ครอบครัวและชุมชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาประชากรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนรรฆ อีสเฮาะ. (2561). คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

(4) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่

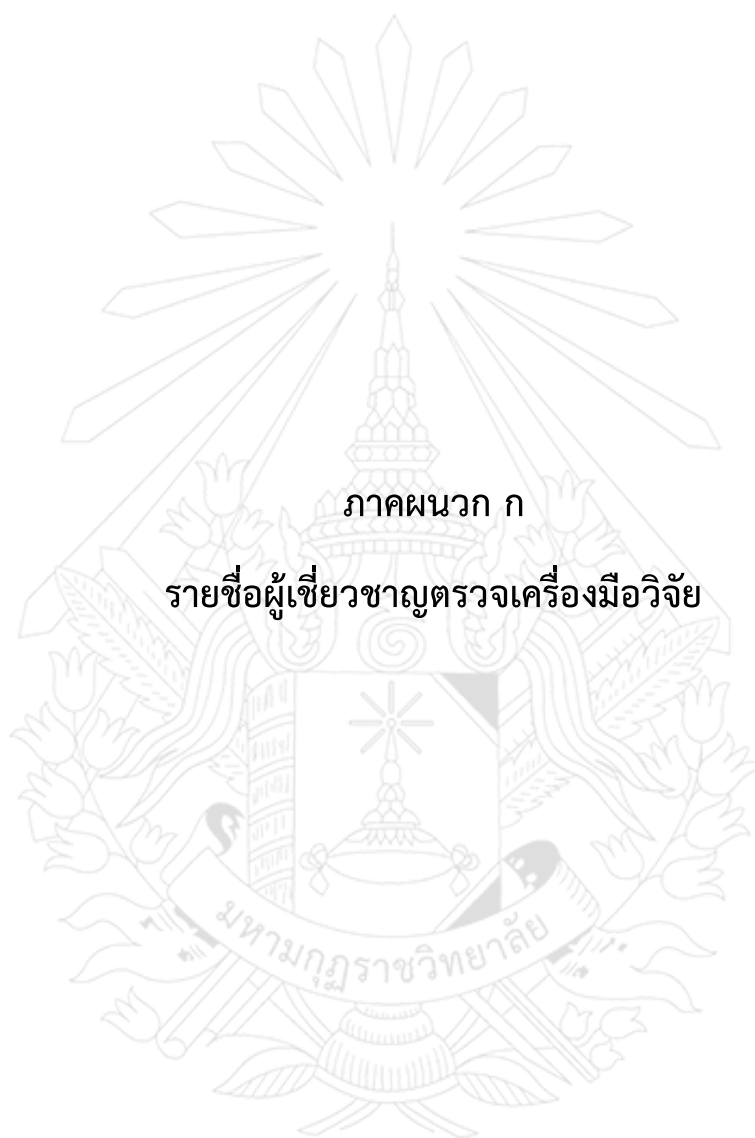
- อัจฉรา นวจินดา และ ขจีรัส ภิรมย์ธรรมศิริ. (2534). ความพึงพอใจ : ตัวแปรกลางการพัฒนา คุณภาพ ชีวิตผู้สูงอายุในเอกสารประกอบการสัมมนาการประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ. (หน้า 15). กรุงเทพฯ : สมาคมนักประชากร.

(5) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ :

- ไมตรี สุนทรวรรณ. (2560). สัปปริสธรรมกับยุคโลกาภิวัตน์, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.Gotoknow.org/posts/334781>. [18 มิถุนายน 2560].
- สมควร ทรัพย์บำรุง. (2554). ธรรมะกับการทำงาน. [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.Learntrepitaka.com/>. [7 สิงหาคม 2564].
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2564). [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki/เทศบาลเมืองเขารูปช้าง>. [7 สิงหาคม 2564].

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. พระมหาวิชาญ กนต์ลีโล (ดร.)

ประวัติการศึกษา

ปริญญาเอก	ปร.ด. (พุทธศาสตร์และปรัชญา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ปริญญาโท	ศศ.ม. (ภาษาสันสกฤต) มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปริญญาตรี	ศน.บ. (ปรัชญา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการศูนย์ฯ การเรียนการสอนสงขลา

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัญรัช วิภัติภูมิประเทศ

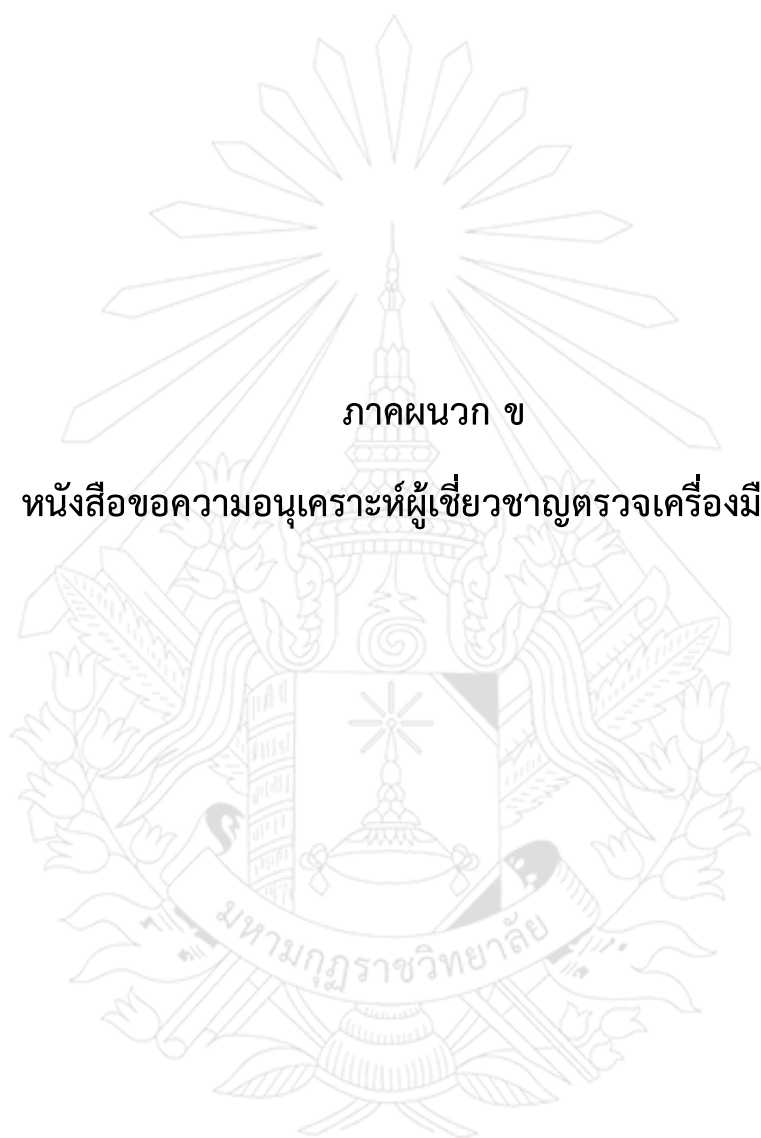
ประวัติการศึกษา

ปริญญาเอก	ปร.ด. (ประชากรศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล
ปริญญาโท	ศต.ม. (สังคมวิทยา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปริญญาตรี	ร.บ. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำ สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

3. รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐทิศา โรจนประศาสน์

ประวัติการศึกษา

ปริญญาเอก	ปร.ด. (ประชากรศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล
ปริญญาโท	ศต.ม. (สถิติ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปริญญาตรี	บธ.ม. (ธุรกิจศึกษา) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง จังหวัดตรัง

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปริสธรรมในตำบลเขา
รูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา

แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปริสธรรมในตำบลเขา
รูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา

1. ผู้วิจัยขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยจะทำการประเมินความเที่ยงตรงในแบบสอบถาม กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรงตามระดับความสอดคล้อง ดังนี้

1 = สอดคล้อง

0 = ไม่แน่ใจ

-1 = ไม่สอดคล้อง

2. ผู้วิจัยขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในกรณีที่เครื่องมือนี้ยังไม่สมบูรณ์ โดยให้เขียนระบุไว้หลังข้อความนั้น ๆ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

(พระกฤษณา สุจิตโต (น้ำแก้ว))

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศไศกราช

ผลการวิเคราะห์ IOC

จากการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยโดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

IOC : Index of item objective congruence

จากผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถาม (ประชาชนในตำบลเขารูปช้าง) หมู่ที่.....(ระบุ)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา เกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 (IOC) > 0.50 แสดงว่า สอดคล้องมีความตรงเชิงเนื้อหา

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา		ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum$	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านการดำเนินชีวิตของท่านตามหลักธัมมัญญาตา (รู้จักเหตุ)						
1.	ท่านวางแผนการดำเนินชีวิตและมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
2.	เมื่อการดำเนินชีวิตประสบปัญหาท่านวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหานั้น	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
3.	ท่านแก้ไขปัญหาจากสาเหตุที่เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผล	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
4.	ท่านเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาของชุมชน	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
5.	ท่านรับฟังความคิดเห็นของคนรอบข้าง	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
2. ด้านการดำเนินชีวิตของท่านตามหลักอัถถัญญาตา (รู้จักผล)						
6.	การดำเนินชีวิตท่านให้ความสำคัญต่อคนรอบข้างเพียงใด	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
7.	ท่านกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตเพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดี	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
8.	ท่านดำเนินชีวิตตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	1	1	1	สอดคล้อง	1.00

6. การดำเนินชีวิตของท่านตามหลักปรัชญาของชุมชน(รู้จักชุมชน)						
26	ท่านรู้จักสภาพทางกายภาพของชุมชนได้ดี	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
27.	ท่านนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวัน	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
28	ท่านสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
29	ท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบ ขนบธรรมเนียมประเพณี ของชุมชน	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
30	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
7. การดำเนินชีวิตของท่านตามหลักปุคคลัญญา(รู้จักบุคคล)						
31.	ท่านสามารถให้คำแนะนำแก่คนที่คบหากันเพื่อสิ่งที่ดีขึ้น	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
32.	ท่านเข้าใจความแตกต่างของคนได้เป็นอย่างดี เช่น อหิชาศัย ความสามารถ และคุณธรรม	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
33.	ท่านเลือกคบหาคนที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
34	ท่านสามารถอ่านคนออกเข้าใจอุปนิสัยและการแสดงออกของคนได้เป็นอย่างดี	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
35.	ท่านยกย่องชมเชยและยอมรับบุคคลที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
ผลรวม		35	35	35	สอดคล้อง	35
ผลค่าเฉลี่ย		1	1	1		1

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ที่ อว ๗๙๑๖(๒) /ว ๐๒๕๖

วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระมหาวิชาญ กนต์ลีโล,ดร.

ด้วย พระกฤษฎา สุจิตโต,น้ำแก้ว นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช กำลัง ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอ เมือง จังหวัดสงขลา : โดยมี รศ.ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของ เครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็น ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูสิริธรรมภริต, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมมาโคกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

- ทราบ
- ตรวจสอบแล้ว

พระมหาวิชาญ กนต์ลีโล,ดร.

พ.อ.ดิศ

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๕๕๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช
๔๐๓ หมู่ ๖ ถนนนครศรีฯ-ร้อนพิบูลย์
ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร รศ.ดร.ณัฐิตา โจรจนประศาสน์

ด้วย พระกฤษฎา สุจิตโต,น้ำแก้ว ปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช กำลัง
ดำเนินการทำสารนิพนธ์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อ.เมือง
ศ. ๘ ,๕ จังหวัด สงขลา (THE LIFE QUALITY DEVELOPMENT OF PEOPLE ACCORDING TO
SAPPURISADHAMMA IN KHAORUPCHANG SUBDISTRICT MUANG DISTRICT, SONGKHLAPROVINCE) โดยมี
รศ.ดร.เดชชาติ ตรีทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของ
เครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดั่งเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ
โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมภริต, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมมาโคกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ทศมธองวิภาส

รศ.ดร. ณัฐิตา โจรจนประศาสน์
16.11.2564

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๕๕๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช
๔๐๓ หมู่ ๖ ถนนนครศรีฯ-ร้อนพิบูลย์
ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.ธัญชัช วิภัติภูมิประเทศ

ด้วย พระภคินี สุจิตโต,น้ำแก้ว ปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช กำลัง ดำเนินการทำสารนิพนธ์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อ.เมือง ศ.๘,๒ จังหวัดสงขลา (THE LIFE QUALITY DEVELOPMENT OF PEOPLE ACCORDING TO SAPPURISADHAMMA IN KHAORUPCHANG SUBDISTRICT MUANG DISTRICT, SONGKHLAPROVINCE) โดยมี รศ.ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของ เครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็น ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรามาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมภักดิ์, ผศ.ดร.)

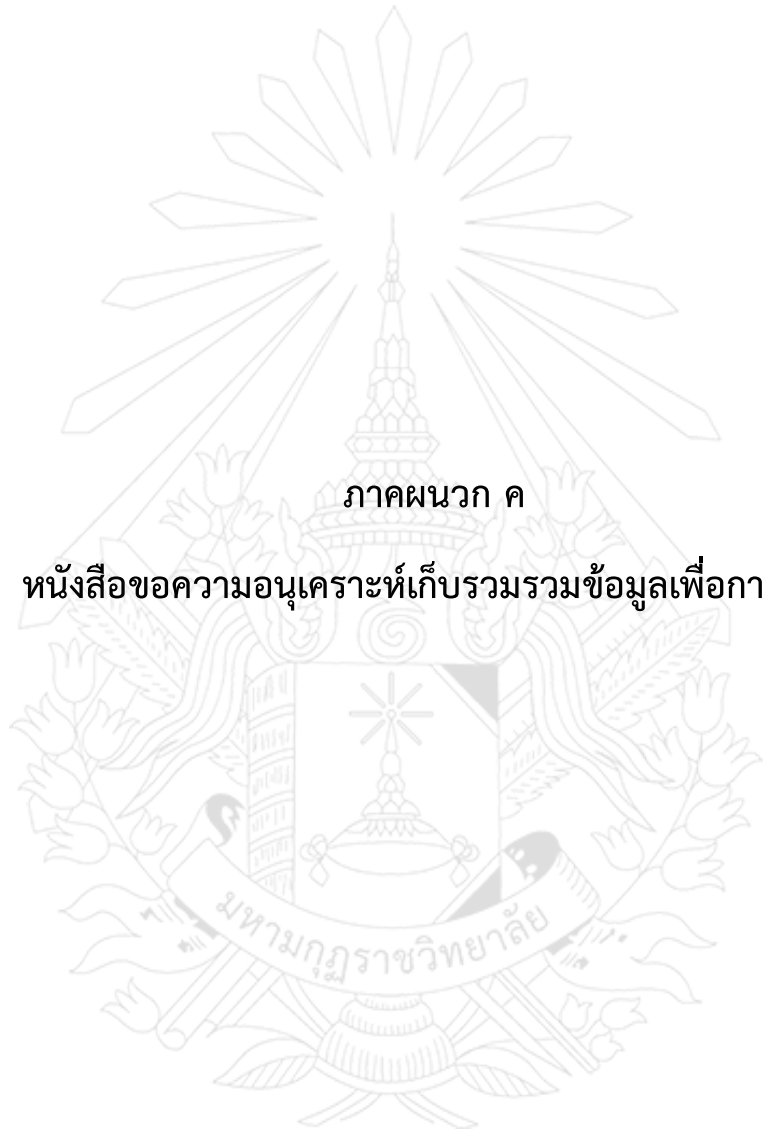
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมมาโคกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยื่นตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผศ.ดร.ธัญชัช วิภัติภูมิประเทศ

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
(Participant Information Sheet)

ในเอกสารนี้อาจมีข้อมูลที่ท่านอ่านแล้วยังไม่เข้าใจ โปรดสอบถามหัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้แทนให้ช่วยอธิบายจนกว่าจะเข้าใจดี ท่านจะได้รับเอกสารนี้ 1 ฉบับ นำกลับไปอ่านที่บ้านเพื่อปรึกษาหารือกับญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท แพทย์ประจำตัวของท่าน หรือผู้อื่นที่ท่านต้องการปรึกษา เพื่อช่วยในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

โครงการเรื่อง: การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา.....

ผู้วิจัย: พระภิกษุ สุจิตโต (นั้แก้ว).....

สถานที่ทำงาน และที่อยู่: วัดเกาะถ้ำ 118 หมู่ที่ 4 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา.....

เบอร์โทรศัพท์: 099-302-6251.....

Email: klissada508@gmail.com.....

ผู้ให้ทุน: ไม่มี.....

วัตถุประสงค์โครงการวิจัย:

1) เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา.....

ประโยชน์ที่ท่าน/ชุมชนจะได้รับ:

1 ทำให้ทราบระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

2 นำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นข้อมูลให้กับตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ในการวางแผนพัฒนาแก้ไขหรือเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน

3 เป็นข้อมูลให้กับตำบลเขารูปช้างในการวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน และกำหนดนโยบายเพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริงให้กับประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

4 สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ไปให้กับองค์กรหน่วยงานภาครัฐ เช่น อำเภอเทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ฯลฯ หรือหน่วยงานเอกชนที่เป็นบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ไปเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้กับพนักงานในหน่วยงานนั้น ๆ ได้

เมื่อได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยนี้เพราะ: ท่านเป็นผู้มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ ก็นศาสตร์ของความรู้ทั้งในเชิงวิชาการ และปฏิบัติการกับงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนประชาชนในตำบลรูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดของงานวิจัยรวมถึงเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ของงานวิจัยและท่านสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อพัฒนางานวิชาการฉบับนี้ให้เกิดผลที่มีประโยชน์เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนรวมทั้งการดำเนินชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้างอำเภอเมือง จังหวัดสงขลาได้อย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์

เมื่อท่านตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัยในครั้งนี้แล้ว ท่านจะถูกสัมภาษณ์ด้วยวิธี: การใช้แบบสอบถาม เป็นคำถามแบบปลายเปิดและปลายปิด และให้แสดงความคิดเห็นตามกรอบข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เมื่อสิ้นสุดการตอบแบบสอบถามผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยจะไม่ระบุตัวตนของผู้ตอบแบบสอบถาม และจะใช้สัญลักษณ์รหัสแทนตัวตนของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นการรักษาความลับของผู้ตอบแบบสอบถามของการวิจัยในครั้งนี้

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการวิจัยคือ: - ผู้เข้าร่วมในการตอบแบบสอบถามไม่พึงประสงค์ในข้อคำถามนั้นหรือความอึดอัดในการตอบแบบสอบถาม

หากท่านไม่เข้าร่วมในการวิจัยนี้ก็จะมีผลต่อหน้าที่การงาน การเรียน หรือการเข้าถึงบริการใด ๆ ท่านมีอิสระเต็มที่ในการตัดสินใจว่าจะให้ความร่วมมือหรือไม่

หากเกิดผลข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์จากการวิจัย เรายินดีตอบคำถามหรือข้อสงสัยของท่านทุกข้อ

หากท่านมีข้อคิดเห็น ข้อข้องใจ หรือคำถามเกี่ยวกับการวิจัยนี้ ท่านสามารถติดต่อกับวิจัย ตามที่อยู่ที่ได้ไว้ด้านบน

ค่าตอบแทนที่จะได้รับ: 200.บาท

ค่าใช้จ่ายที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยจะต้องรับผิดชอบเอง: ไม่มี.....

หากมีข้อมูลเพิ่มเติมทั้งด้านประโยชน์และโทษที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบโดยรวดเร็วไม่ปิดบัง

ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยจะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลส่วนรวม ข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นรายบุคคลอาจมีคณะบุคคลบางกลุ่มเข้ามาตรวจสอบได้ เช่น ผู้ให้ทุนวิจัย สถาบัน องค์กรของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบ หรือคณะกรรมการจริยธรรมฯ เป็นต้น

ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงาน การเรียน หรือการเข้าถึงบริการที่สมควรจะได้รับแต่ประการใด

โครงการวิจัยนี้ได้รับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่ สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 248 หมู่ 1 บ้านวัดสุวรรณ ถนนศาลายา - นครชัยศรี ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 โทรศัพท์ 02-444-6000 ต่อ 1126 โทรสาร 02-444-6076 หากท่านได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ ท่านสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการฯ หรือผู้แทน ได้ตามสถานที่และหมายเลขโทรศัพท์ข้างต้น

ลงชื่อ.....ผู้วิจัย / นักศึกษา

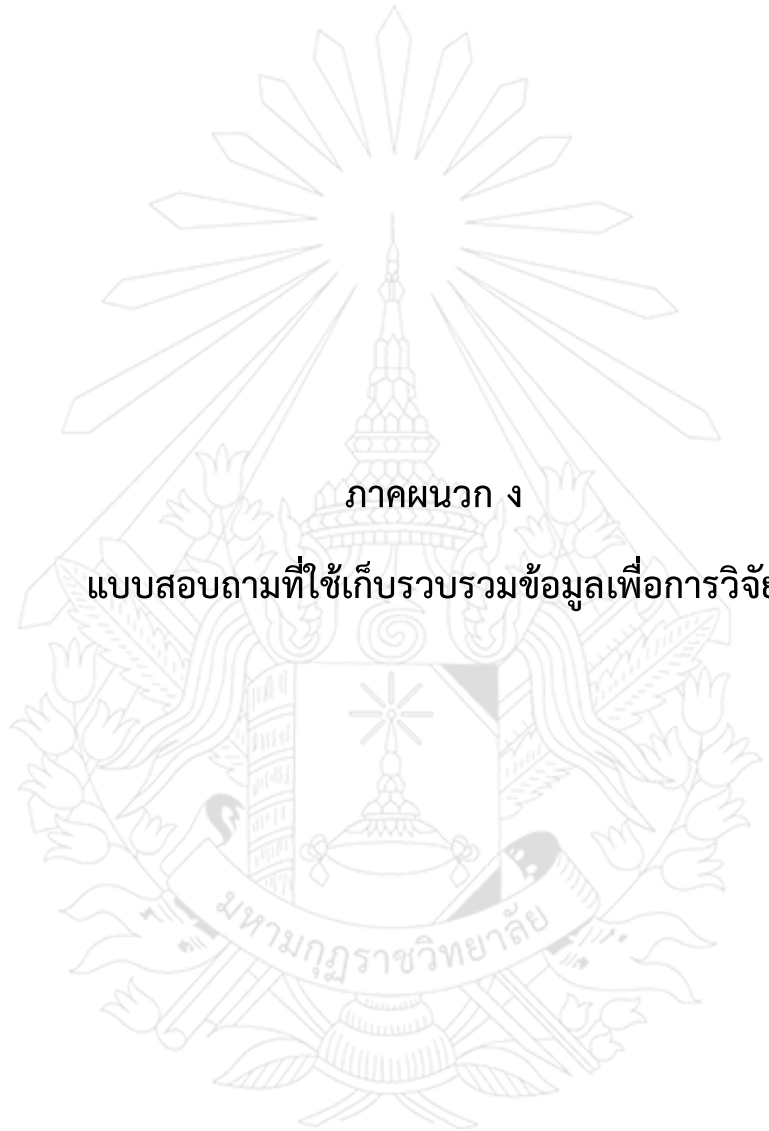
(พระภิกษุญา.สุจิตโต.น้ำแก้ว)

วันที่ 12 / 12 / 2021

*** หมายเหตุ

จัดทำเอกสารชี้แจงให้ตรงกับโครงการวิจัยของท่าน

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม
เรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม
ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษา การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบตามความจริง และตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านเป็นประโยชน์ในการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ต่อไป

2. แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การนำหลักสัปปุริสธรรมไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้างอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขการนำหลักสัปปุริสธรรมไปใช้ในการแก้ไขการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ขอเจริญพร

พระภิกษุ สุจิตโต (น้ำแก้ว)

นักศึกษปริญญาโท สาขาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

**แบบสอบถามเพื่อการวิจัย : เรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
ตามหลักสี่ปฐพีธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา**

แบบสอบถาม : นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักสี่ปฐพีธรรมไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้างอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา มีอยู่ด้วยกัน 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสี่ปฐพีธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสี่ปฐพีธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง วางให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ 1. 20-30 ปี 2. 31-40 ปี 3. 41-50 ปี 4. 51 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา 1. ประถมศึกษา 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. 4. อนุปริญญาตรี / ปวส.
 5. ปริญญาตรี 6. อื่น
4. อาชีพปัจจุบัน 1. เกษตรกรรม 2. รับจ้าง
 3. ข้าราชการบำนาญ 4. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. รายได้ 1. 1,200 – 4,000 2. 4,001 - 6,000
 3. 6,001 - 8,000 4. 8,001 -10,000
 5. 10,000 ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบล

เขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา

คำชี้แจง : ขอให้ท่านพิจารณาแบบสอบถาม แล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับ
ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยแบ่งระดับคำตอบ
เป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับมาก

3 หมายถึง ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา		ระดับการใช้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านการดำเนินชีวิตของท่านตามหลักธัมมัญญุตตา (รู้จักเหตุ)						
1.	ท่านวางแผนการดำเนินชีวิตและมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ					
2.	เมื่อการดำเนินชีวิตประสบปัญหาท่านวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหานั้น					
3.	ท่านแก้ไขปัญหากจากสาเหตุที่เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผล					
4.	ท่านเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหากของชุมชน					
5.	ท่านรับฟังความคิดเห็นของคนรอบข้าง					
2. ด้านการดำเนินชีวิตของท่านตามหลักอัทธัญญุตตา (รู้จักผล)						
6.	การดำเนินชีวิตท่านให้ความสำคัญต่อคนรอบข้างเพียงใด					
7.	ท่านกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตเพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดี					
8.	ท่านดำเนินชีวิตตามเป้าหมายที่ตั้งไว้					
9.	ท่านปรับตัวในการดำเนินชีวิตให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์					
10.	ท่านคิดทบทวนต่อผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิตในทุกช่วงเวลา					

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา		ระดับการใช้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. การดำเนินชีวิตของท่านตามหลักอรรถัตถุญดา (รู้จักตน)						
11.	ท่านยอมรับความผิดพลาดในการดำเนินชีวิตที่ตนเองเป็นสาเหตุ					
12.	ท่านวางตนให้เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกชุมชน					
13.	ท่านปฏิบัติตนจนเป็นที่ยอมรับ ศรัทธา และไว้วางใจของชุมชน					
14.	ท่านมีความสุข รอบคอบ ควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้					
15.	ท่านเข้มแข็งและอดทนต่อปัญหาอุปสรรค					
4. การดำเนินชีวิตของท่านตามหลักมัตถุญดา(รู้จักประมาณ)						
16.	ท่านประกอบอาชีพสุจริตชอบธรรม ไม่ใฝ่สูงจนเกินประมาณ					
17.	ท่านสามารถควบคุมการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า					
18.	ท่านสร้างบรรยากาศของครอบครัวให้มีความอบอุ่น รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก					
19.	ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน					
20.	ท่านพูดจาเหมาะสมตามกาลเทศะ เช่น ไม่พูดคำหยาบ ถูกเหยียดหยามส่อเสียด					
5. การดำเนินชีวิตของท่านตามหลักกาลัญญา(รู้จักกาล)						
21.	ท่านจัดสรรเวลาในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม เช่น ทำมาหากิน พักผ่อนนอนหลับ รื่นเริง					
22.	ท่านสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานที่ต้องทำก่อนหลังได้					
23.	ท่านแบ่งเวลาได้อย่างเหมาะสมทั้งทางโลกและทางธรรม					
24.	ท่านจัดการงานใด ๆ ได้เสร็จทันเวลา					
25.	ท่านใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เช่น ไม่ใช้เวลาในการมั่วสุม					
6. การดำเนินชีวิตของท่านตามหลักปริสัญญญา (รู้จักชุมชน)						
26.	ท่านรู้จักสภาพทางกายภาพของชุมชนได้ดี					
27.	ท่านนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวัน					

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรม ในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา		ระดับการใช้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28.	ท่านสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น					
29.	ท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ของชุมชน					
30.	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม					
7. การดำเนินชีวิตของท่านตามหลักปุคคลัญญุต (รู้จักบุคคล)						
31.	ท่านสามารถให้คำแนะนำแก่คนที่คบหากันเพื่อสิ่งที่ดีขึ้น					
32.	7.1 ท่านเข้าใจความแตกต่างของคนได้เป็นอย่างดี เช่น อัธยาศัย ความสามารถ และคุณธรรม					
33.	ท่านเลือกคบหาคนที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ					
34.	ท่านสามารถอ่านคนออกเข้าใจอุปนิสัยและการแสดงออก ของคนได้เป็นอย่างดี					
35.	ท่านยกย่องชมเชยและยอมรับบุคคลที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง
จังหวัดสงขลา

1. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินชีวิตตามหลัก (ธัมมัญญุต) คือ การรู้จักเหตุ เช่น รู้จักว่า
การทำความดีเป็นเหตุแห่งความสุข

.....
.....
.....

2. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินชีวิตตามหลัก (อัตถัญญุต) คือ การรู้จักผล เช่น รู้จักว่า
ปัญหาเป็นผลจากการขาดความรับผิดชอบของตน

.....
.....
.....

3. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินชีวิตตามหลัก (อัตตัญญูตา) คือ การรู้จักตน) เช่น รู้ว่าตนเองมีความรู้ความสามารถ ความถนัด ทางด้านไหน

.....

.....

.....

4. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินชีวิตตามหลัก (มัตตัญญูตา) คือ การรู้จักประมาณ เช่น รู้จักความพอเหมาะพอดีในการแสวงหาเครื่องยังชีพโดยแสวงหาในทางที่ชอบธรรม

.....

.....

.....

5. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินชีวิตตามหลัก (กาลัญญูตา) คือ การรู้จักกาล เช่น รู้กาลเวลาอันเหมาะสม รู้ระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการประกอบกิจการงานต่าง ๆ

.....

.....

.....

6. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินชีวิตตามหลัก (ปริสัณญูตา) คือ การรู้จักชุมชน เช่น ประพฤติปฏิบัติตนให้เข้ากับวัฒนธรรมของชุมชนได้เป็นอย่างดี

.....

.....

.....

7. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินชีวิตตามหลัก (บุคคลัญญูตา) คือ การรู้จักบุคคล เช่น รู้ความแตกต่างในความสามารถ ความมีคุณธรรมของแต่ละคน

.....

.....

.....

ขอเจริญพร ขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอเจริญพร

พระภิกษุญา สุจิตโต (น้ำแก้ว)

นักศึกษาศรีปริยญาโทสาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

สัปปุริสธรรม หมายถึง ธรรมะของคนดี หมายความว่า ผู้ใดมีธรรมเหล่านี้แล้วผู้นั้นได้ชื่อว่าเป็นคนดี คนดีที่พระพุทธศาสนายกย่อง มิได้เป็นคนงมงายหรือเป็นคนเชื่อจนเชื่อ แต่เป็นคนฉลาด มีเหตุผลรู้จักใช้ความคิด วางตัวได้ดีและมีมนุษยสัมพันธ์เหมาะสม มี 7 ประการ

1) อัมมัญญาตา (รู้จักเหตุ) การดำเนินชีวิตรู้จักวางแผนการตัดสินใจอย่างรอบคอบ เมื่อประสบปัญหาสามารถหาสาเหตุของปัญหาได้รู้จักสาเหตุของปัญหา และแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผลตามความสามารถ เสนอแนวความคิดการแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือรับฟังความคิดเห็นของคนรอบข้างได้อย่างเหมาะสม

2) อตถัญญาตา (รู้จักผล) ลักษณะมีความสามารถกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิต เพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ดำเนินชีวิตตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีการปรับตัวให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์และคิดทบทวนต่อผลที่เกิดขึ้นจากการใช้ชีวิตทุกช่วงเวลาอย่างสมเหตุสมผล

3) อตตัญญาตา (รู้จักตน) ความเป็นผู้รู้จักยอมรับความผิดพลาดในการดำเนินชีวิตตนเองเป็นสาเหตุ การวางตนให้สมกับการเป็นสมาชิกของชุมชนปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน มีความรอบคอบควบคุมอารมณ์มีความเข้มแข็งต่ออุปสรรคต่าง ๆ ได้ดี

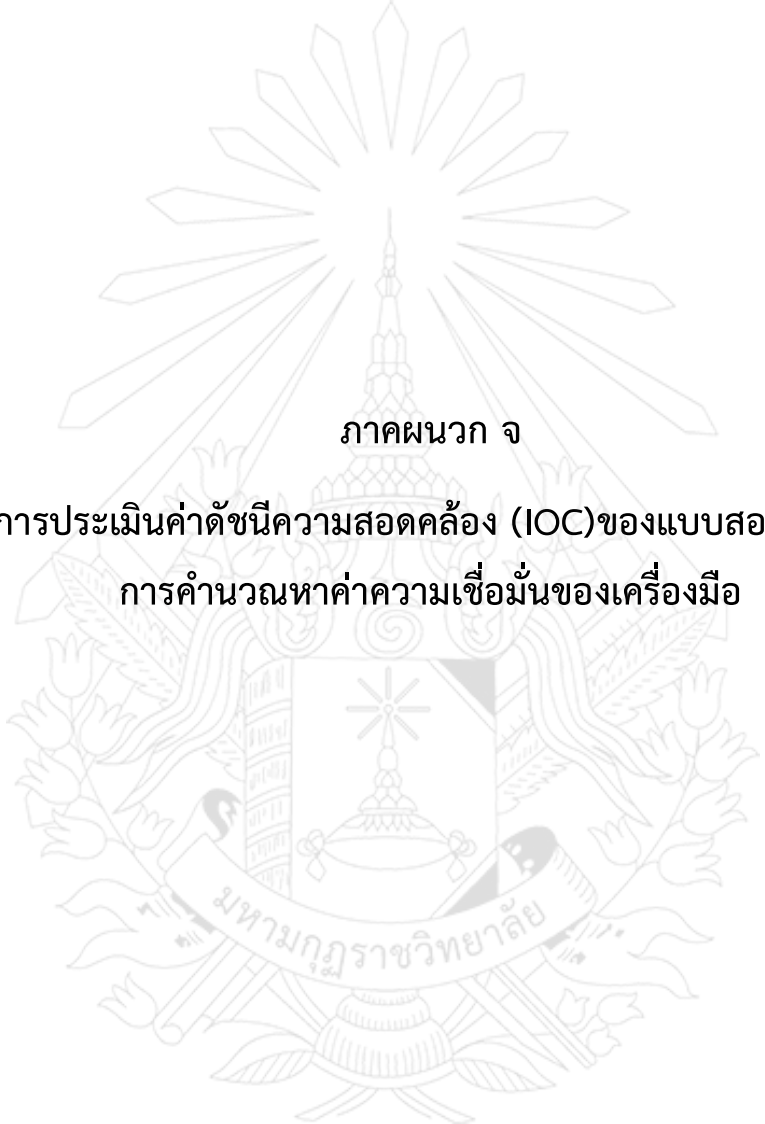
4) มัตตัญญาตา (รู้จักประมาณ) การประกอบอาชีพโดยสุจริต ขอบธรรมโดยประมาณ ตามความจำเป็นให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด สร้างบรรยากาศให้ครอบครัวมีความสุขมีความอบอุ่น รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกพูดจาไพเราะอ่อนโยนไม่พูดส่อเสียดต่อผู้อื่น

5) กาลัญญาตา (รู้จักกาล) การรู้จักเวลาอย่างเหมาะสมใช้ชีวิตให้เหมาะสมให้ถูกต้องตามความสำคัญอย่างเหมาะสมทั้งทางโลก และทางธรรมให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

6) ปริสัจญญาตา (การรู้จักชุมชน) ความเป็นผู้ปฏิบัติ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ และปฏิบัติในชีวิตประจำวันพร้อมทั้งการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของชุมชนได้อย่างเหมาะสม

7) บุคคลัญญาตา (การรู้จักบุคคล) การให้คำแนะนำบุคคลที่มีความแตกต่างกัน เข้าใจความแตกต่างกันได้เป็นอย่างดีเข้าใจอุปนิสัยและลักษณะการแสดงออกของคนดีการยอมรับของบุคคลที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบมีคุณธรรม

ภาคผนวก จ

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามและ
การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัจปฐธรรมในตำบลเขา
รูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา

แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัจปฐธรรมในตำบลเขา
รูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา

1. ผู้วิจัยขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยจะทำการประเมินความเที่ยงตรงในแบบสอบถาม กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรงตามระดับความสอดคล้อง ดังนี้

1 = สอดคล้อง

0 = ไม่แน่ใจ

-1 = ไม่สอดคล้อง

2. ผู้วิจัยขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในกรณีที่เครื่องมือนี้ยังไม่สมบูรณ์ โดยให้เขียนระบุไว้หลังข้อความนั้น ๆ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

(พระกฤษฎา สุจิตโต (น้ำแก้ว)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคตรราช

ผลการวิเคราะห์ IOC
จากการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยโดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
IOC : Index of item objective congruence
จากผู้เชี่ยวชาญ

.....
แบบสอบถาม (ประชาชนในตำบลเขารูปช้าง) หมู่ที่.....(ระบุ)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา เกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 (IOC) > 0.50 แสดงว่า สอดคล้องมีความตรงเชิงเนื้อหา

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักสัปปุริสธรรมในตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา		ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum \square$	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านการดำเนินชีวิตของท่านตามหลักธัมมัญญุตตา (รู้จักเหตุ)						
1.	ท่านวางแผนการดำเนินชีวิตและมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
2.	เมื่อการดำเนินชีวิตประสบปัญหาท่านวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหานั้น	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
3.	ท่านแก้ไขปัญหาจากสาเหตุที่เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผล	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
4.	ท่านเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาของชุมชน	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
5.	ท่านรับฟังความคิดเห็นของคนรอบข้าง	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
2. ด้านการดำเนินชีวิตของท่านตามหลักอัทธัญญุตตา (รู้จักผล)						
6.	การดำเนินชีวิตท่านให้ความสำคัญต่อคนรอบข้างเพียงใด	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
7.	ท่านกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตเพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดี	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
8.	ท่านดำเนินชีวิตตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	1	1	1	สอดคล้อง	1.00

9.	ท่านปรับตัวในการดำเนินชีวิตให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
10.	ท่านคิดทบทวนต่อผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิตในทุกช่วงเวลา	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
3. การดำเนินชีวิตของท่านตามหลักอัตตัญญูตา (รู้จักตน)						
11.	ท่านยอมรับความผิดพลาดในการดำเนินชีวิตที่ตนเองเป็นสาเหตุ	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
12.	ท่านวางตนให้เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกชุมชน	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
13.	ท่านปฏิบัติตนจนเป็นที่ยอมรับ ศรัทธา และไว้วางใจของชุมชน	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
14.	ท่านมีความสุข รอบคอบ ควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
15.	ท่านเข้มแข็งและอดทนต่อปัญหาอุปสรรค	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
4. การดำเนินชีวิตของท่านตามหลักมัตตัญญูตา(รู้จักประมาณ)						
16.	ท่านประกอบอาชีพสุจริตชอบธรรม ไม่ใฝ่สูงจนเกินประมาณ	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
17.	ท่านสามารถควบคุมการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็นให้ เกิดประโยชน์และคุ้มค่า	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
18.	ท่านสร้างบรรยากาศของครอบครัวให้มีความอบอุ่นรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
19.	ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
20.	ท่านพูดจาเหมาะสมตามกาลเทศะ เช่น ไม่พูดคำหยาบ ดุฎกเหยียดหยามส่อเสียด	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
5. การดำเนินชีวิตของท่านตามหลักกาลัญญูตา(รู้จักกาล)						
21.	ท่านจัดสรรเวลาในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม เช่น ทำมาหากิน พักผ่อนนอนหลับ รื่นริง	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
22.	ท่านสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานที่ต้องทำก่อนหลังได้	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
23.	ท่านแบ่งเวลาได้อย่างเหมาะสมทั้งทางโลกและทางธรรม	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
24.	ท่านจัดการงานใด ๆ ได้เสร็จทันเวลา	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
25.	ท่านใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เช่น ไม่ใช้เวลาในการมั่วสุม	1	1	1	สอดคล้อง	1.00

6. การดำเนินชีวิตของท่านตามหลักปรัชญาของชุมชน(รู้จักชุมชน)						
26	ท่านรู้จักสภาพทางกายภาพของชุมชนได้ดี	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
27.	ท่านนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวัน	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
28	ท่านสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
29	ท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบ ขนบธรรมเนียมประเพณี ของชุมชน	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
30	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
7. การดำเนินชีวิตของท่านตามหลักปทัศลักษณ์(รู้จักบุคคล)						
31.	ท่านสามารถให้คำแนะนำแก่คนที่คบหากันเพื่อสิ่งที่ดีขึ้น	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
32.	ท่านเข้าใจความแตกต่างของคนได้เป็นอย่างดี เช่น อหิชาสัย ความสามารถ และคุณธรรม	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
33.	ท่านเลือกคบหาคนที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
34	ท่านสามารถอ่านคนออกเข้าใจอุปนิสัยและการแสดงออกของคนได้เป็นอย่างดี	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
35.	ท่านยกย่องชมเชยและยอมรับบุคคลที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ	1	1	1	สอดคล้อง	1.00
ผลรวม		35	35	35	สอดคล้อง	35
ผลค่าเฉลี่ย		1	1	1		1

Reliability

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Statistics	
Cronbach s Alpha	N of Items
.9485	35

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ สกุล : พระกฤษฏา สุจิตโต (น้ำแก้ว)
- วันเดือนปีเกิด : วันศุกร์ที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2508
- ชาติภูมิ : สงขลา
- ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดเกาะถ้ำ 118 หมู่ที่ 4 ถนนสงขลา-นาทวี ตำบลเขารูปช้าง
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000
E-mail.klissada508@gmail.com
Tel.Mobile 099-3026251
ID. Line 0993026251
- การศึกษา : ปริญญาตรี สาขาการพัฒนชุมชน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- หน้าที่การงานปัจจุบัน : เจ้าอาวาส วัดเกาะถ้ำ ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

